

**Soorten
sterven
makkelijker
uit dan
gedacht**

Pag. 7

**Vakidioot
Mees Muller
is gegrepen
door het
labyrint**

Pag. 10

**Bidden
in de
kolfkamer**

Pag. 21

WEEKBLAD VOOR WAGENINGEN UR/

1E JAARGANG/ 8 MAART 2007

RESOURCE

Pag. 8

**KAMPEREN TUSSEN
POEMA'S EN BEREN**

#23

COLOFON

Resource, Weekblad voor Wageningen Universiteit en Researchcentrum, is een onafhankelijk weekblad voor personeel en studenten van Wageningen UR en wordt uitgegeven door Cereales Uitgeverij; ISSN 1389-7756.

Redactieadres/ Binnenhaven 1, 6709 PD Wageningen, Postbus 357, 6700 AJ Wageningen, tel. 0317 466666, fax 0317 466667, e-mail resource@cereales.nl; secretariaat Linda Glasmacher en Sandra van den Brink-Vermeulen. Geopend van 8.30 tot 12.30 uur.

Redactie/ Korné Versluis (hoofdredacteur, algemeen nieuws), telefoon 0317 466680, e-mail korne.versluis@cereales.nl;

Lieke de Kwant (eindredactie), telefoon 0317 466685, e-mail liele.de.kwant@cereales.nl;

Yvonne de Hilster (eindredactie, studenten), telefoon 0317 466687, e-mail yvonne.de.hilster@cereales.nl;

Gert van Maanen (landbouw, plant, dier), telefoon 0317 466684, e-mail gert.van.maanen@cereales.nl;

Sara van Otterloo (eindredactie international pages), telefoon 0317 466691, e-mail sara.van.otterloo@cereales.nl;

Win Bras (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail wim.bras@cereales.nl;

Sander Esser (studenten), telefoon 0317 466666, e-mail sander.esser@cereales.nl;

Laurien Holtjer (studenten), telefoon 0317 466689, e-mail laurien.holtjer@cereales.nl;

Willem Koert (voeding, biotechnologie), telefoon 0317 466681, e-mail willem.koert@cereales.nl;

Koen Moons (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail koen.moons@cereales.nl;

Henrik Schmale (international pages), telefoon 0317 466666, e-mail henrik.schmale@cereales.nl;

Albert Sikkema (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail albert.sikkema@cereales.nl;

Joris Tielens (economie, buitenland), telefoon 0317 466688, e-mail joris.tielens@cereales.nl;

Martin Woestenburg (groene ruimte), telefoon 0317 466682, e-mail martin.woestenburg@cereales.nl.

Landelijk nieuws: Hoger Onderwijs Persbureau (HOP).

Foto's/ Guy Ackermans, Bart de Gouw, Martijn Weterings, BvB, Rita van Biesbergen, Ruben Smit, Hoge Noorden, Jurjen Bersee

Illustraties/ Henk van Ruitenbeek, Guido de Groot

Vormgeving/ Hans Weggen, telefoon 0317 466686, e-mail hans.weggen@cereales.nl. Basisvormgeving/ Office for Design, Loek Kemming

Druk/ Dijkman Offset BV

Directeur Cereales/ Henk Prevaes

Abonnementen/ Studenten van Wageningen Universiteit en personeel van Wageningen UR krijgen Resource gratis; anderen kunnen zich abonneren voor E52,50, buitenland E122,50 per jaar. Inlichtingen: telefoon 0317 466666.

Advertenties intern/ Onderdelen van Wageningen UR kunnen tegen speciaal tarief adverteren in Resource. Informatie bij het secretariaat. Kleintjes is de rubriek voor niet-commerciële advertenties. Kosten E5 (studenten en medewerkers E3,50) per 30 woorden.

Advertenties extern/ Van Vliet, bureau voor media-advies, Passage 13, Postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023 5714745.

Serviceberichten/ Beknopte, zakelijke mededelingen van eenheden van Wageningen UR aan studenten en personeel kunnen gratis in Resource worden geplaatst. Inlichtingen: 0317 466666.

RESOURCE

#23

WEEKBLAD VOOR WAGENINGEN UR/

1E JAARGANG/ 8 MAART 2007

KOERT

GOODWILL

'Studentenorkest De Ontzetting krijgt twaalf maanden', leest Tijs Breukink.
'Goed zo', zegt Aalt Dijkhuizen, die net komt binnenlopen. 'Zo vals als die spelen. Hoeveel daarvan is voorwaardelijk?'
'Twaalf maanden bestuursbeurs, Aalt', zegt Breukink. 'Geen celstraf.'
Dijkhuizen zucht. Teleurgesteld gooit de leider der leiders zijn jas op het bureau en kijkt zijn mathematische rechterhand hoofdschuddend aan.
'Was het dan zo moeilijk om je rubberen ruggengraat recht te houden?', vraagt Dijkhuizen.
'Heeft niks met ruggengraat te maken', zegt Breukink. 'Martin en ik hebben gewoon voeling met de academische cultuur. *Omnia mutantur, nos et mutamur in illis.*'¹
Breukink overhandigt Dijkhuizen een paar veltjes papier.
'In totaal 1735 maanden bestuursbeurs', stelt Dijkhuizen.
'*Accipere quam facere praestat injuriam*',² zegt Martin Kropff troostend.
'Martin vindt dat we moeten laten zien dat studenten net zo belangrijk zijn als het bedrijfsleven', zegt Breukink. 'We kweken hier goodwill mee.'
'Dat mag ook wel', brengt Dijkhuizen uit, terwijl hij wankelend steun zoekt op de rand van het bureaublad.
'Unitas', leest Breukink verder. '136 maanden beurs.'
'Opmerkelijk veel voor een voetbalclub', mompelt Dijkhuizen.
'Unitas is geen...', begint Kropff.
'Navigators', gaat Breukink door. 'Zestien maanden.'
'En maar zuipen op onze kosten', zegt Dijkhuizen.
'In het geval van de Navigators...', probeert Kropff.
'Flatoverleg', zegt Breukink. 'Dertig maanden.'
'Hele goede club', zegt Kropff snel. 'Onderhandelt met Idealis.'
'Dat wil dus zeggen dat er continu twee-en-een-halve student aan het praten is met de huisbaas', rekent Dijkhuizen uit. 'Waar hebben ze het in hemelsnaam over?'
'Zonder al die grote en kleine verenigingen is de universiteit ten dode opgeschreven, Aalt', zegt Kropff.
'*Pecunia in Arboretum non crescit*',³ zegt Dijkhuizen dof.

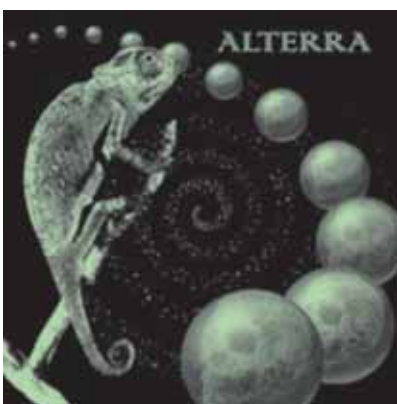
Willem Koert

De kleine lettertjes:

1 Alles verandert, en wij veranderen mee.

2 Beter te lijden onder onrecht, dan onrecht te begaan.

3 Het geld groeit niet in het Arboretum.

Pag. 5

Alterra, voor de betere psychedelische rock

Pag. 12

Inventarisatie van WUR-kunst levert geen Rembrandt op

Pag. 14

'Veel mensen zijn ervan overtuigd dat wij duurder zijn door Wageningen UR'

Pag. 23

'The gender of the researcher has an influence on the outcomes of research'

BOVEN HET MAAI-VELD

'Vitamines baten niet en schaden wel'

VITAMINEPILLEN

Veel Nederlanders slikken vitaminepillen onder het motto 'baat het niet, dan schaadt het niet'. Niet meer doen, zegt voedingshoogleeraar Frans Kok. Een metastudie die vorige week gepubliceerd werd in de *Journal of the American Medical Association* laat zien dat het motto niet opgaat.

Deense onderzoekers bekeken 68 studies naar de gezondheidseffecten van het slikken van pillen met antioxidanten als vitamine A, C, E, bètacaroteen en selenium. Mensen slikken die pillen omdat ze ervan uitgaan dat ze een positief effect hebben op kanker en hart- en vaatziekten. Alleen selenium lijkt dat effect te hebben, schrijven de onderzoekers. Maar als de statistici alleen de studies in ogenschouw nemen waarvan de proefopzet aan de hoogste eisen voldoet, is dat effect niet significant. Vitamine C lijkt geen effect te hebben op de levensverwachting, slikkers van vitamine A en E en bètacaroteen gaan zelfs eerder dood.
Van antioxidanten werd gedacht dat ze de vorming van vrije radicalen tegengaan, en daarmee schade aan cellen die onder andere tot kanker zou kunnen leiden. De onderzoekers denken dat hoge doses antioxidanten wel dit effect hebben, maar dat ze ook natuurlijke afweermecanismen van het lichaam in de war schoppen zoals de afbraak van giftige stoffen.
'Het baat dus niet', reageerde Kok vorige week in verschillende kranten. 'Dit onderzoek doet nu echt het licht uit voor deze voedingssupplementen.' Volgens Kok heeft het grootste deel van de bevolking geen vitaminepillen nodig. 'Hooguit zouden ouderen in een verzorgingstehuis voor hun voedingspatroon misschien wat extra vitamine B en D kunnen gebruiken. Extra vitaminen nemen om kanker en hart- en vaatziekten te voorkomen blijkt toch veel minder positief te zijn dan gedacht.' / KV

Omslagfoto: Bram Houben (links) en Bouke Batema in Canada.

IN 'T NIEUWS

1 MAART T/M 7 MAART 2007

Wim Ammerlaan laat op zijn Ethiopische kwekerij zien hoe rozen verpakt moeten worden voor transport naar Nederland. / privéfoto

‘WE BETALEN MEE AAN EEN ZIEKENHUISJE’

Wim Ammerlaan studeert nu nog Plantenwetenschappen aan Wageningen Universiteit, maar na zijn afstuderen later dit jaar gaat hij zijn broer Frank helpen bij het voortzetten van de rozenkwekerij van hun vader. Niet in Nederland, maar op een hoogvlakte tweehonderd kilometer ten zuiden van Addis Abeba in Ethiopië.

De broers Ammerlaan namen vierhonderd mensen in dienst en draaien inmiddels op volle toeren. En ze zijn niet de enigen die een bloemenbedrijf in Ethiopië beginnen. De afgelopen drie jaar verzezen in Ethiopië zeventig grootschalige bloementeelbedrijven die aan vijftientigdui-

zend mensen werk bieden. Vijftien van deze bedrijven zijn in Nederlandse handen.

Rondom het bedrijf van Wim en Frank Ammerlaan is al een kassencomplex van honderd hectare kas gebouwd, en dat wordt in de nabije toekomst driehonderd hectare. Het gunstige klimaat, maar vooral de lage loonkosten van minder dan een dollar per dag maken Ethiopië voor bloementelers een aantrekkelijk land. ‘Voor de mensen daar is het een goed salaris’, zegt Wim. ‘Maar behalve de loonkosten speelde ook het enthousiasme van de Ethiopiërs een rol bij onze keuze van een nieuwe locatie voor ons bedrijf. Ook heb-

ben we in Ethiopië een veilig gevoel op straat. Dat is in Kenia wel anders’, zegt hij over het andere Afrikaanse land waar veel bloemen geteeld worden.

Het klinkt vreemd, bloemen kweken in een land dat we vooral kennen van hongersnoden. Maar dat is het niet, zegt Wim. ‘Juist door de ontwikkeling van de rozenteelt krijgen steeds meer mensen een vast inkomen, vooral vrouwen. En de omgeving ontwikkelt mee omdat mensen hun verdiende geld uitgeven in winkels in het dorp. En wij betalen mee aan een kleuterschool en een ziekenhuisje voor onze medewerkers.’ / JT

NIEUWE NAAM VOOR WCFS

Het Wageningen Centre for Food Sciences (WCFS) heet sinds 1 maart Top Institute Food and Nutrition (TIFN).

Het instituut waarin bedrijven uit de voedingsmiddelenindustrie en kennisinstellingen participeren zegt dat deze naam beter past bij haar internationale uitstraling. Ook zou het lastig zijn zich als zelfstandig instituut te profileren met ‘Wageningen’ in de naam.

De collegevoorzitter van de Maastrichtse universiteit Jo Ritzen zwengelde in 2005 de discussie over de naam aan. Voor hem was het schrappen van de W uit WCFS een voorwaarde om te blijven deelnemen. Het TIFN is onlangs verhuisd naar het Cambium aan het Nieuwe Kanaal in Wageningen. Het kantoor aan de Diedenweg was te krap geworden. / GvM

‘SLOOP’ VERRAST BEHEERDER BOTANISCH CENTRUM

Medewerkers van het Botanisch Centrum aan de Arboretumlaan in Wageningen lazen onlangs in de krant dat er een sloopvergunning voor hun pand is aangevraagd.

Ze hoeven voorlopig echter niet het pand uit; om ‘strategische redenen’ heeft Vastgoed en bouwzaken zéér bijtijds de vergunning aangevraagd.

‘Het heeft hier wel veel hilariteit gewekt. Iedereen dacht dat ik er als beheerder wel meer van zou weten, maar dat was dus niet zo’, zegt hoogleraar Plantenfysiologie prof. Linus van der Plas. ‘Ik zag het al helemaal voor me: hijskranen met sloopballen die op ons pand afkomen terwijl wij er nog gewoon in zitten. Inmiddels zijn we gerustgesteld. Onze verhuizing

naar Radix op De Born staat nog gewoon ergens eind 2008 gepland.’

De sloopvergunning is al aangevraagd omdat er een potentiële koper is voor de nieuwe vleugel van het Botanisch Centrum, ‘de Banaan’. ‘Men wil er zeker van zijn dat de sloop van het oude deel geen problemen oplevert’, aldus Van der Plas. De sloopaanvraag betreft het oude deel van het Botanisch Centrum uit 1934 en de aangebouwde bibliotheek van architectenbureau Mecanoo uit 1992. Die zijn volgens Alfons Berends van Vastgoed en bouwzaken ‘functioneel afgeschreven’. De Banaan, het laboratoriumgebouw van Mecanoo, blijft staan. Van der Plas: ‘Dat gaan ze natuurlijk straks volledig strippen en dan zetten ze er bejaarden in.’ / GvM

BEURZEN VOOR CHILENEN

De komende vijf jaar komen jaarlijks tien promovendi en postdocs uit Chili naar Wageningen UR. De onderzoekers krijgen een beurs van de Chileense onderzoeksfinancier Conicyt.

Bestuursvoorzitter Aalt Dijkhuizen zette maandag 5 maart zijn handtekening onder een overeenkomst met de Chileense variant van NWO. De Chilenen willen vooral onderzoek financieren op de gebieden voedselkwaliteit en -veiligheid, biobrandstoffen, visteelt en natuurlijke hulpbronnen.

Dijkhuizen heeft ook overeenkomsten gesloten met de Universiteit van Chili en de Universiteit Santo Tomas. Een groot deel van de onderzoekers zal waarschijnlijk van die universiteiten komen, al is de afspraak volgens Peter Zuurbier, vertegenwoordiger van Wageningen UR in Latijns-Amerika, niet exclusief.

Chili investeert veel in onderzoek naar voeding. Het wil de exportpositie voor landbouwproducten versterken. Zuurbier: ‘Ze willen zeg maar de Food Valley van Latijns-Amerika worden. Conicyt heeft daarom voor verschillende wetenschapsgebieden sterke partners in de wereld gezocht. Wageningen UR is er daar gelukkig één van.’ / KV

LUISTEREN NAAR EEN BOERENSLOOT

Hoe klinkt een bloeiende appelboomgaard, naderend onweer, een slapend paard of een boerensloot? Luister naar de nieuwe cd van ing. Henk Meeuwse van Alterra denk: o ja, zo.

Meeuwse is in 1998 begonnen met het opnemen van natuurgeluiden en heeft al vier cd’s uitgebracht. Zijn nieuwe cd focust niet op het geluid van afzonderlijke soorten, maar op het geluid van de natuur als geheel. De apotheose is de laatste opname, onweer. Er is geen vogel te horen. Lekker rustgevend voor onder het werk of de studie. / MW

(INGEZONDEN MEDEDELING)

EDUCATION DAY WSO / OWI

Motivated Students, Committed Teachers

Key note speaker: Louise Fresco

**Theatre Act: Op Sterk Water
April 19, 9.00 – 17.00 hours
The Chemistry Building (316)**

More information: www.eday.wur.nl

‘Ik zag het al voor me: sloopballen die op ons pand afkomen terwijl wij er nog in zitten’

‘VROUWEN NODIG VOOR BETERE WETENSCHAP’

Tijdens een glamourachtige ceremonie op 21 februari in Parijs hebben Gisella Cruz en Sarrah Ben M'Barek een beurs van de VN-organisatie Unesco en cosmeticagigant L'Oréal gekregen.

Cruz kreeg de toelage voor een promotie-onderzoek bij Wageningen Universiteit naar wilde eetbare en medicinale planten in landbouwgebieden, Ben M'Barek voor onderzoek naar de schimmel Mycosphaerella bij Plant Research International. Het is voor het eerst dat een Nederlander – de Peruaanse Cruz is getrouwd met een Nederlander – in de prijzen valt. De prijzen en beurzen van Unesco en L'Oréal zijn bedoeld om de positie van vrouwen in de wetenschap te verbeteren. Volgens Cruz weten vrouwen het meest van het gebruik van wilde planten in rijstvelden. Voor het in stand houden van de biodiversiteit zijn vrouwen dus belangrijk. Volgens Cruz zien mannelijke onderzoekers hun rol eerder over het hoofd. Ze vindt dat ook aan Wageningen Universiteit meer vrouwelijke wetenschappers zouden moeten werken. Op dit moment is maar 11,6 procent van de hoogleraren vrouw, tegen gemiddeld vijftien procent in heel Europa. Een interview met plantenbiotechnologe Ben M'Barek is afgedrukt in Resource 14 van 7 december 2006. / JT

Zie ook pagina 20: ‘We need more women scientists for better research’

GEEN BEZUINIGINGEN OP BESTUURSBEURZEN

Wageningen Universiteit gaat het aantal bestuursbeurzen voor studenten niet verkleinen. Dat heeft de raad van bestuur laten weten aan de studentenraad.

Het bestuur wilde bezuinigen op de regeling Financiële Ondersteuning Studenten (FOS) als onderdeel van de korting van 25 procent op de gehele overhead van Wageningen UR. Op 13 februari trok een discussieavond over dat voornemen een volle zaal. Martin Kropff zei na afloop van de discussie al dat hij ‘niet te zwaar’ zou gaan snijden. Vorige week liet hij in een brief weten dat de bezuiniging helemaal van de baan is. De discussieavond heeft

daarbij volgens Kropff ‘zeker een rol gespeeld’. Wageningen geeft relatief veel geld uit aan bestuursbeurzen. De universiteit geeft dit jaar in totaal 1735 maanden studiefinanciering aan 58 verschillende studentenorganisaties. ‘De speciale omstandigheden in Wageningen, als de kleinste stad met een universiteit, kunnen dat rechtvaardigen’, schrijft Kropff. De raad van bestuur heeft de regeling verder opengesteld voor studenten van Van Hall Larenstein. Hogeschoolstudenten die in het bestuur van een studentenvereniging in Wageningen gaan, kunnen nu dus ook een beurs krijgen. / KV

BOEREN VOOR NATUUR EINDELIJK VAN START

Eindelijk kan melkveehouder Jan Duijndam in de Biespolder bij Delft aan de slag als natuurboer. De Europese Commissie heeft de regeling goedgekeurd die bepaalt dat hij een vergoeding krijgt uit een fonds. Het concept - Boeren voor natuur - werd al in 2001 ontwikkeld door Alterra.

Duijndam sloot op 7 maart van dit jaar een overeenkomst met het ministerie van LNV en relevante lokale en regionale overheden. Daarin is afgesproken dat de melkveehouder zijn bedrijf de komende dertig jaar zo inricht dat er ruimte is voor natuurbeheer, recreatie, waterberging en

biologische voedselproducten. Het principe is simpel. Overheden en bedrijven storten geld in een fonds, en met de rente daarvan krijgt een boer vergoedingen voor het beheer van natuur en landschap en voor een natuurvriendelijke bedrijfsvoering. Alterra experimenteert ook op andere plaatsen in Nederland met het concept. Dat het zes jaar duurde voordat Boeren voor natuur groen licht kreeg, kwam doordat de Europese Commissie de vergoeding aanvankelijk zag als inkomenssteun. Die is verboden. De natuurtoeslag wordt nu beschouwd als betaling voor groenblauwe diensten. / MW

Esther Swart tijdens de 1500 meter. / foto Mark Leeman

WEER NSK-SUCCESS VOOR SWART

Studente Voeding en gezondheid Esther Swart is met twee medailles teruggekomen van de Nederlandse kampioenschappen Indoor Atletiek voor studenten, op 3 maart in Gent. De Tartlete haalde brons op de 800 meter, en was de snelste van de zeven vrouwen op de 1500 meter. Vorige maand werd Swart ook al studentenkampioen op de korte cross. Clubgenoot Ivo Lutenhouwer werd bij de NSK tiende in een sterk bezet veld op de 800 meter. / YdH

WUR-KUNST IS ‘GEEN MILJOENEN WAARD’

Nog even en we weten welke kunstwerken Wageningen UR allemaal in bezit heeft. De inventarisatie is bijna afgerond. Circa vijfhonderd objecten zijn in kaart gebracht.

De ‘oogst’ omvat zowel binnenkunst als buitenkunst, van schilderijen en sculpturen tot een vloermotief in linoleum. ‘We willen nu een kunsthistoricus laten kijken naar wat kunsthistorisch gezien waardevol is, met name in de gebouwen die we gaan afstoten’, vertelt Ad van der Have van Vastgoed en bouwzaken. ‘Wat we hebben is geen miljoenen waard. Maar dat is niet vreemd, want daar was gewoon geen geld voor.’ Bij het Forumgebouw op De Born komt straks een ‘kunstroute’ langs werken die nu nog op de Dreijen staan. Een tweede route aan de andere kant van de Born is in ontwikkeling. / YdH

Zie ook In Beeld op pagina 12

ALTERRA, IS DAT GEEN ANTIDEPRESSIVUM?

Communicatieadviseur ing. Bert Jansen van Alterra ‘spaart al een tijdje Alterra’s’. Gewoon, uit nieuwsgierigheid. Inmiddels telt zijn lijst 25 bedrijven, 13 producten en 2 mensen.

De naam Alterra wordt in de Verenigde Staten onder meer met duurzaamheid geassocieerd. Alterra Bioenergy noemt zich ‘Absolutely the best in biodiesel fuel’ en de Alterra Coffee Roasters verkopen ‘wind-powered coffee’. De naam heeft daarnaast ook iets zweverigs. Wat te denken van de planeet Alterra 1 in een Russisch internet spel, de psychedelische post-rockgroep Alterra uit Slovenië, de homeopathische productlijn voor mycotherapie van de Canadese fabrikant Herba Santé of de met boselven bevolkte wereld in de fantasyboeken van C.S. Marks? Maar Alterra staat ook gewoon voor wijn, een semi-conductor, een vogelvoedersysteem, een horloge, een auto en een antidepressivum. En Jansen vond verder nog een producent van Spaanse keramiek met de voor ons zo Wagenings klinkende naam.

De Alterra Coffee Roasters uit de VS verkopen 'wind-powered coffee'.

Het laatste nieuws over de Alterra's is het bericht 'Who answers for horrific death?' in de Philadelphia Inquirer, over drie medewerkers van de Alterra Healthcare Cor-

poration die tot moord zijn veroordeeld. Ze sloegen de 83-jarige oorlogsheld William Neff dood nadat hij zijn bed had bevuild. / MW

(INGEZONDEN MEDEDELING)

Kijk voor meer nieuws op de 'News and Events' site van Wageningen UR: www.intranet.wur.nl

WAGENINGEN UR

For quality of life

UIT 'T VELD

NIEUWS UIT DE WETENSCHAP

TONDERZWAM HERBERGT ONBEKENDE SLUIPWESP

Onderzoekers van Alterra hebben in tonderzwammen een nog onbekende sluipwesp gevonden. Eerder bracht het onderzoek al een voor Nederland nieuwe keversoort aan het licht.

Sinds de jaren tachtig wordt dood hout in het Nederlandse bos niet meer weggehaald. De tonderzwam profiteert daarvan, en met deze schimmel ook diverse insectensoorten die leven van de zwam. 'Een tonderzwam is een klein ecosyteem', zegt Leen Moraal van Alterra. 'Veel insecten leggen er hun eitjes. De larven vreten zich door de zwam.'

Moraal en zijn collega's hebben tonderzwammen uit verschillende Nederlandse beukenbossen verzameld en de larven uit laten groeien tot volwassen dieren. Dat zorgde voor veel verrassingen. De onderzoekers vonden onder andere de kever *Bolitophagus reticulatus*, een soort die in Nederland niet eerder werd waargenomen, en de sluipwesp die nog geen naam heeft. 'Hij is van de familie Mymaridae, maar verder kwam ik niet', zegt Moraal. 'Ik heb een paar exemplaren opgestuurd naar de University of Californië, Riverside, waar de expert op dit gebied zit. Deze stelde vast dat het om een onbeschreven soort ging.'

Moraal kan niet zeggen of de soort ook zeldzaam is. 'We hebben hem op meerdere plekken gevonden, dus mogelijk is hij zelfs vrij algemeen in Nederland en de

De tonderzwam is voor veel insecten de ideale kraamkamer. / foto Leen Moraal

rest van Europa', aldus Moraal. De sluipwesp wordt nu in Californië verder

onderzocht. Naar verwachting wijden de Amerikanen in het najaar een publicatie

aan het diertje, waarin ze ook zijn naam onthullen. / **KM**

PIJLINKTVIS MAAKT OPEREREN MAKKELIJKER

De grootste uitvindingen beginnen vaak met een simpele ingeving. Tijdens een gastcollege op de leerstoelgroep Experimentele zoölogie van Wageningen Universiteit, dinsdag 6 maart, liet dr. Paul Breedveld van de TU Delft zien hoe een pijlinktvis hem inspireerde tot het verfijnen van chirurgisch gereedschap.

Breedveld is als technisch ontwerper verbonden aan de afdeling BioMechanical Engineering van de Delftse faculteit Werktuigbouwkunde. Voor het ontwikkelen van instrumenten kijkt hij naar de manier waarop dieren bewegen. Zo ook voor de endoscoop, een flexibele buis waarmee chirurgen via gaatjes in het lichaam operaties uitvoeren. 'Het is lastig om met een endoscoop de organen van meerdere kanten te benaderen. De chirurg kan namelijk alleen maar op en neer met het instrument', vertelt Breedveld. Met een draaibaar uiteinde zou de chirurg beter in lichaamsholtes rond kunnen kijken. De vraag was echter welke techniek hiervoor geschikt zou zijn. Een pijlinktvis bood uitkomst. Breedveld vroeg zich af hoe zij hun tentakels bewogen. 'Hoewel de afzonderlijke spieren van een inktvistentakel alleen maar kunnen samentrekken en niet

duwen, zijn ze gezamenlijk toch in staat om een tentakel langer te maken en in alle richtingen te buigen. Dat is eigenlijk raar.' Publicaties van prof. Johan van Leeuwen van Wageningen Universiteit over het mechanisme van een inktvistentakel brachten hem verder. 'Als de inktvis kringspiert aantrekt, wordt de tentakel dunner en dus langer. De lengtespiert maken de tentakel weer korter.' Op een dwarsdoorsnede van een tentakel zag Breedveld dat een krans van deze lengtespiert in een spierbundel ervoor zorgt dat inktvissen het verlengen en sturen van hun tentakels goed kunnen controleren. Tussen twee standaardveren maakte hij van kabels een vergelijkbare krans. En met succes. Het gepatenteerde 'kabelkransmechanisme' is verder verfijnd en de endoscoop wordt nu geproduceerd. 'Ik wil de natuur niet imiteren, dat is veel te complex', benadrukt Breedveld. 'Want mijn doel is om de technische instrumenten daadwerkelijk op de markt te krijgen. Daarvoor moeten instrumenten simpel, goedkoop en eenvoudig te hanteren zijn. De natuur is mijn inspiratiebron. Gekke dingen die ik daar zie wil ik combineren met bestaande technieken, zoals een simpele springveer.' / **LH**

EEN LEVER ZONDER VETSENSOR SLAAT OP HOL

Proeven met vetgemeste genmuizen laten zien dat een dieet met gezonde vetten de schadelijke gevolgen van overgewicht kan verzachten. Die gezonde vetten remmen waarschijnlijk de constante ontsteking in de lever die automatisch ontstaat als gevolg van overgewicht. Sleutelfactor in het complexe proces is een 'vetsensor' in de lever.

De muizen waarmee de Wageningse aio ir. Rinke Stienstra experimenteert bij de leerstoelgroep Humane Voeding, zien eruit als gewone muizen. Maar in hun levercellen ontbreekt het eiwit waarmee de levercellen de aanwezigheid van vetten opmerken. Dat eiwit heet PPAR-alpha. Het is vooral gevoelig voor de gezonde vetzuren uit vis en sommige plantaardige oliën. PPAR-alpha zorgt ervoor dat de lever vetten uit de voeding verbrandt. 'Als je deze muizen vetmest, reageren ze anders dan gewone muizen die nog wel PPAR-alpha kunnen aanmaken', zegt Stienstra. 'De lever van de genmuizen gaat vet opslaan en vervolgens ontstekingswitten aanmaken. Daardoor wordt de lever zelf kwetsbaarder voor allerlei aandoeningen, maar de gevolgen gaan

nog verder. Via het bloed reizen de ontstekingswitten waarschijnlijk naar andere delen van het lichaam.' In de spieren en het vetweefsel kunnen de ontstekingswitten de werking van insuline saboteren, waardoor de opname van glucose gaat haperen en de concentratie glucose in het bloed gevaarlijk hoog kan oplopen. Het belang van PPAR-alpha bleek ook uit een ander experiment van Stienstra, waarbij hij gewone vetgemeste muizen een synthetische verbinding gaf die PPAR-alpha nog sterker stimuleert dan visvetzuren. Daardoor gingen de levercellen juist minder ontstekingswitten aanmaken. 'Hoe beter PPAR-alpha werkt, des te geringer de kans op overgewichtgeïnduceerde ontsteking en de ontwikkeling van diabetes-type 2', concludeert de promovendus. 'Dat geldt misschien voor nog meer chronische ziektes die met chronische ontstekingsprocessen en het immuunsysteem te maken hebben.' Volgens studies hebben dikke mensen meer kans op sommige vormen van kanker en artritis. Stienstra's publicatie verschijnt binnenkort in *Endocrinology*. / **WK**

'Ik ben zeer optimistisch over de rol van bedrijven bij het beheer van biodiversiteit'

SNELLE GROEI VAN GROTE BEDRIJVEN ONBETAALBAAR

In de nota ‘Kiezen voor landbouw’ stelt het ministerie van LNV dat Nederlandse boeren het beste kunnen kiezen voor verdere schaalvergroting. Maar voor veel grote bedrijven is snelle groei helemaal niet haalbaar, stelt het LEI nu. Banken willen de ondernemers geen grote leningen geven.

Het LEI onderzocht in opdracht van LNV en de Rabobank de financiële grenzen waar akkerbouwers en melkveehouders tegenaan lopen als ze snel willen uitbreiden. De studie richtte zich op de vijftien procent grootste landbouwbedrijven van Nederland. De vraag was of deze bedrijven financiering kunnen krijgen voor een verdubbeling van de omvang. Anders dan bij geleidelijke schaalvergroting, waarbij de eigen winst geïnvesteerd wordt in de aankoop van nieuw land, moet een ondernemer bij snelle groei veel geld lenen. Uit de modelstudie van het LEI blijkt dat zo'n snelle groei voor de meeste

grote bedrijven niet haalbaar is. De rentabiliteit op het vermogen is te laag en de grondprijs te hoog. Er zijn situaties waarin snelle groei wel haalbaar is, zegt drs. Gabe Venema, projectleider van het onderzoek. Bedrijven die meer dan gemiddeld renderen kunnen sneller groeien. En als de grondprijs in Nederland daalt, wordt groei betaalbaarder. Ook een langere aflossingstermijn en aflossingsvrije leningen kunnen uitkomst bieden. Melkveebedrijven kunnen groeien zonder land aan te kopen door meer koeien per hectare te houden. Zo'n intensivering gaat ten koste van het milieu, zegt Venema, maar economisch gezien kan het. Geleidelijke groei is voor veel van de bedrijven in elk geval haalbaar, zegt Venema. Andere serieuze opties zijn verbreding van het landbouwbedrijf met natuurbeheer of recreatie, kostenverlaging door samenwerking, of werken buiten het bedrijf. / JT

'MAAK BIODIVERSITEIT TOT HANDELSWAAR'

'Een duurzaam gebruik van de biodiversiteit kan nooit worden bereikt zonder een aanpak van de armoede.' Dat zei prof. Steven de Bie tijdens zijn oratie op vrijdag 27 februari. De kersverse hoogleraar Duurzaam gebruik van levende hulpbronnen pleitte voor verhandelbare biodiversiteitsrechten.

De Bie vindt dat er meer aandacht moet zijn voor de sociale en economische aspecten van biodiversiteit. Er zijn volgens hem vier redenen dat er niet duurzaam met de biodiversiteit wordt omgegaan. Landen voelen zich nauwelijks gehouden aan quota voor bijvoorbeeld jacht of visserij. Natuur is geen eigendom van iemand, waardoor niemand zich echt verantwoordelijk voelt. Dankzij de technische vooruitgang wordt het steeds makkelijker om de laatste tijger of zeldzame orchidee op te sporen. En de rijkdom is ongelijk verdeeld, waardoor mensen uit honger of armoede zeldzame dieren vangen of planten oogsten.

Een meer commerciële benadering van de biodiversiteit kan volgens De Bie de oplossing bieden. Zo kan de lokale economie een oppepper krijgen als rijke westerlingen voor veel geld op een strikt beheerste manier op olifanten of leeuwen mogen jagen. En net zoals er al een markt is voor emissierechten kan er ook een markt opgezet worden voor biodiversiteitsrechten, waarbij bedrijven beloond worden als ze investeren in de biodiversiteit. De Bie werkt als milieuadviseur bij Shell en zijn leerstoel is mogelijk gemaakt door de stichting Shell Research. Hij ziet dat niet als een probleem. 'Ik ben zeer optimistisch over de rol die bedrijven kunnen spelen bij het beheer en het duurzame gebruik van de biodiversiteit', zei hij. Er zal volgens De Bie nog wel een hele discussie volgen over de vraag of je het collectieve goed van de biodiversiteit wel in de handen kan leggen van private organisaties. / MW

UITSTERVEN GAAT SNELLER DAN GEDACHT

De modellen waarmee biologen bepalen hoeveel schade de mens toebrengt aan kwetsbare dieren en planten geven een te rooskleurig beeld van de werkelijkheid. Dat ontdekte een Wageningse wiskundige. Ze maakte een nieuw, nauwkeuriger model dat al alarm slaat als de oude modellen nog zeggen dat er geen reden tot zorg is.

‘Ons model beschrijft situaties waarin de ene soort de andere wegvaagt’, zegt dr. Lia Hemerik van Biometris. ‘Het is een ruimtelijk model waarmee je bijvoorbeeld kunt beschrijven hoe de mens met zijn beschaving soorten verdringt die alleen in ongerepte natuur voorkomen.’ Als er gegevens over een langere periode in dergelijke modellen zitten, voorspelt het model wanneer een soort definitief zal zijn uitgestorven. Dat doen de bestaande modellen ook. Hemeriks model wijkt daar echter op een cruciaal punt van af. ‘De oude modellen gaan uit van de veronderstelling dat in het totale gebied dat de mens nog niet heeft geannexeerd de bedreigde soort evenredig is verspreid’, zegt Hemerik. ‘Dat is in werkelijkheid natuurlijk niet zo. Je vindt op de ene locatie meer individuen van een soort dan op de andere. De ene locatie biedt een soort nu eenmaal meer kansen dan de andere. Ons model houdt met dat patroon wél rekening. En dan blijkt ineens dat het punt waarop een bedreigde soort definitief het veld ruimt sneller wordt bereikt dan de oude modellen aangeven.’ Hemerik publiceert haar model binnenkort in Acta Biotheoretica. Ze ontwikkelde het in samenwerking met biologen van Alterra en de Vrije Universiteit. / WK

Dit visje zwom in de buurt van de Zuidpool. Niemand weet hoe hij heet. / foto Wageningen Imares

VREEMDE VIS GEVONDEN ONDER ZEEIJS

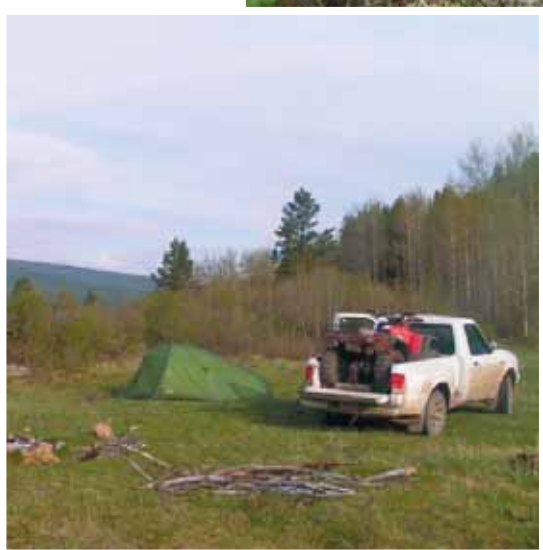
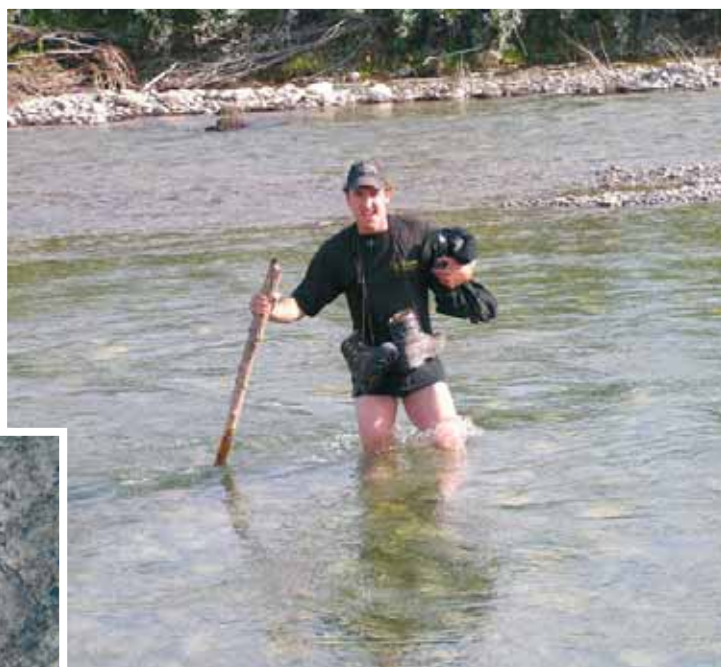
Tijdens het vissen onder het zeeijs van Antarctica hebben promovendus drs. Hauke Flores en dr. Jan Andries van Franeker van Wageningen Imares een tot nog toe onbekende vis gevangen.

De onderzoekers vissen met regelmaat onder het zeeijs van de Zuidpool waar zij als Wettelijke Onderzoekstaak voor het ministerie LNV ecosysteemonderzoek ver-

richten. De poolzee is er rijker dan je zou verwachten. 'Met de laatste expeditie ben ik heel erg in mijn nopjes', vertelt Van Franeker. 'Het was midwinter toen we visten, en zeker in de koude poolnacht verwachtten we een dooie boel aan te treffen. Maar we zagen veel zeehonden en walvissen en vingen veel krill, enkele inktvissen en de onbekende vis. Het is of een hoogst ongebruikelijke, of een nieuwe soort.'

Flores reisde tevergeefs langs twee buitenlandse experts. Die adviseerden om de vis naar een derde expert in Rusland te sturen, maar Flores twijfelt. 'We hebben maar één exemplaar', vertelt hij. 'Wie weet wat er gebeurt als een douanier besluit dat het om bederfelijke waar gaat. Dan zijn we de vis kwijt.' / MW

ALTIJD JE SHOTGUN MEE

Een verstandige wandelaar blijft in de wouden van Alberta, Canada een beetje uit de buurt van roofdieren. Maar Bouke Batema en Bram Houben, zevendejaars studenten Bos- en natuurbeheer aan Wageningen Universiteit, gingen juist op zoek naar de kill sites van poema's. Gewapend met peperspray en een jachtgeweer, 'want poema's blijven vlakbij hun prooi, en ook beren komen op het aas af'.

door YVONNE DE HILSTER, foto's BRAM HOUBEN en BOUKE BATEMA

Op onze eerste dag, in de auto onderweg naar het bos, vertelde onze begeleider over de keer dat hij in het bos aan het werk was en zijn *shotgun* in de auto had laten liggen. Er kwam een zwarte beer aan met zijn oren in zijn nek en zijn neus dichtbij de grond. Dan weet je dat je op moet passen. De beer liep op het hondje van de begeleider af, een puppy nog. Die had geen schijn van kans en werd doodgebeten. Onze begeleider klom gauw in een boom. De beer klom in de boom ernaast en probeerde hem eruit te hengelen. Na lang proberen taaide hij uiteindelijk af', vertelt Bram. 'Zo'n verhaal geeft wel meteen een idee van wat je kunt verwachten. Ik ben ook in de bossen in Scandinavië geweest. En in Bolivia heb ik in een tent in het regenwoud gezeten. Maar beren waren nieuw voor me.' Bram en Bouke leerden snel de voorzorgsmaatregelen: altijd een bus peperspray aan je riem en nooit je jachtgeweer vergeten. Bouke: 'Een geweer had ik op stage in Nieuw-Zeeland al leren gebruiken bij het jagen op wilde varkens en konijnen.' In Canada hoorden schietoefeningen gewoon bij het leven. Bram: 'Het ging van: hier heb je een geweer en probeer het doel maar te raken. Jammer dat het hier niet kan. Het was ontzettend leuk.'

KILL SITES

Voor een afstudeervak bij de leerstoelgroep Natuurbeheer en plantecologie hielpen de Wageningse studenten bij een onderzoek van een Canadese promovendus. 'Het effect van poema's op de herbivorenpopulatie in het gebied is onbekend. Pas als je meer weet van de populatie, van wat ze eten en de prooibesikbaarheid kun je bedenken hoe je de poema's moet beheeren. En dat is nog moeilijk, want jagers hebben andere belangen dan toeristen', vertelt Bram.

Om meer over de poema's te weten te komen, vingen de onderzoekers in de winter poema's met een verdovingsgeweer, en rustten ze uit met zenders. Bouke: 'Op een computerkaart kan je de plekken zien waar de poema's relatief lang zijn gebleven. Poema's leven solitair; over een hert doen ze een paar dagen. Dus dat zijn de *kill sites*.'

Bijna iedere dag trokken Bram en Bouke het bos in op zoek naar deze plekken. Een enkele keer werden ze 's ochtends door collega-onderzoekers gedropt en 's avonds op een afgesproken plek weer opgehaald. Maar meestal zochten ze 's ochtends de coördinaten op van enkele geregistreerde plekken, namen een kaart, GPS en kompas mee, en stapten in de auto. 'We volgden zo lang we konden verharde wegen, haalden dan de quad uit de laadbak en gingen crossend over modderige paden verder,' vertelt Bram. 'We hebben ik weet niet hoe vaak vastgezeten. Modderpoeltjes zijn soms onverwacht diep omdat ze uitslijten; in Alberta heeft ieder een quad. Meestal konden we hem er weer uittrek-

ken, en anders bonden we de lier aan een boom.' Als er geen paden meer waren zochten Bram en Bouke te voet dwars door het bos hun weg. 'Het was vaak een wirwar van omgevallen bomen. We liepen op een dag gemiddeld vijftien kilometer, maar ook wel eens dertig. Je bent lang bezig als je zoveel moet klauteren. Bergop, door moerassen, met een volle rugzak. Regelmatic moesten we een rivier over. Dan trokken we onze schoenen en broeken uit, pakten een lange stok om te peilen, en waadden naar de overkant. Dat grind deed wel pijn aan mijn voeten', vertelt Bouke.

DETECTIVES

'En we moesten natuurlijk altijd uitkijken voor beren. In het begin verwachtte ik ze achter iedere boom. Maar het went. We zagen ze soms lang niet en dan denk je: het zal wel. Tot we weer voetsporen of een hoop verse poep tegenkwamen. Verder zagen we de hele dag prachtige landschappen, herten en bevers, en hoorden we niet veel meer dan roetsjende rode eekhoorns, vogeltjes, tikkende spechten, en onze voetstappen. Dat maakte een hoop goed.'

Als de twee avonturiers een vermoedelijke *kill site* hadden gevonden, moesten ze eerst goed kijken of de *killer* niet ergens rondliep. 'Poema's blijven in de buurt van hun prooi. En ook beren komen op het aas af, dat ruiken ze van ver.' Als alles veilig was zochten ze de prooi die poema's verstoppden onder mos en takken, en keken wat voor beest het was. 'Sommige waren zo te herkennen, van andere was niet meer over dan een paar botjes. Het was detectivewerk, maar we kregen er na een maand wel handigheid in. Je let op haarkleur, grootte en afslijten van de onderkaak, gewei, inhammen in schedels. Van twee op elkaar lijkende hertensoorten was het verschil een klier op de achterpoot. Verder noteerden we omgevingskenmerken van de

vindplaats. Zo onderzochten we drie tot tien prooien per dag', vertelt Bram.

Het poemaonderzoek maakt deel uit van een grotere studie naar de predators en prooidieren in het gebied. De studenten konden daardoor ook een keer mee met wolvenonderzoekers die bij hen in huis woonden. 'Die kropen een wolvenhol in om de pups te onderzoeken. De wolvenjongen waren sullig lief. We hebben ook poemakittens van een week of drie vastgehouden. Maar schijten en krabben dat die deden', vertelt Bouke. De afgelopen maanden analyseerden de vrienden in Nederland hun eigen gegevens en de data die de voorgaande winter waren verzameld. 'De poema's aten 's zomers voornamelijk hoefdieren: herten, paarden en elanden. Daarnaast vingen ze wat bevers en hazen, maar we zijn ook een dode hond en wat vee tegengekomen.' De poema's nemen bij voorkeur jonge aanwas te grazen. Die kunnen ze beter aan. Mannetjes vangen over het algemeen iets grotere soorten. 'Sommige poema's specialiseren zich, zoals een vrouwtje dat alleen herten ving.' Vrouwtjes met een nest vangen vooral meer, en geen grotere beesten. Bouke: 'Dat is ook logisch, want een trap van een paard of eland breekt zo haar kaak en dat betekent niet alleen haar dood maar ook die van haar kittens.'

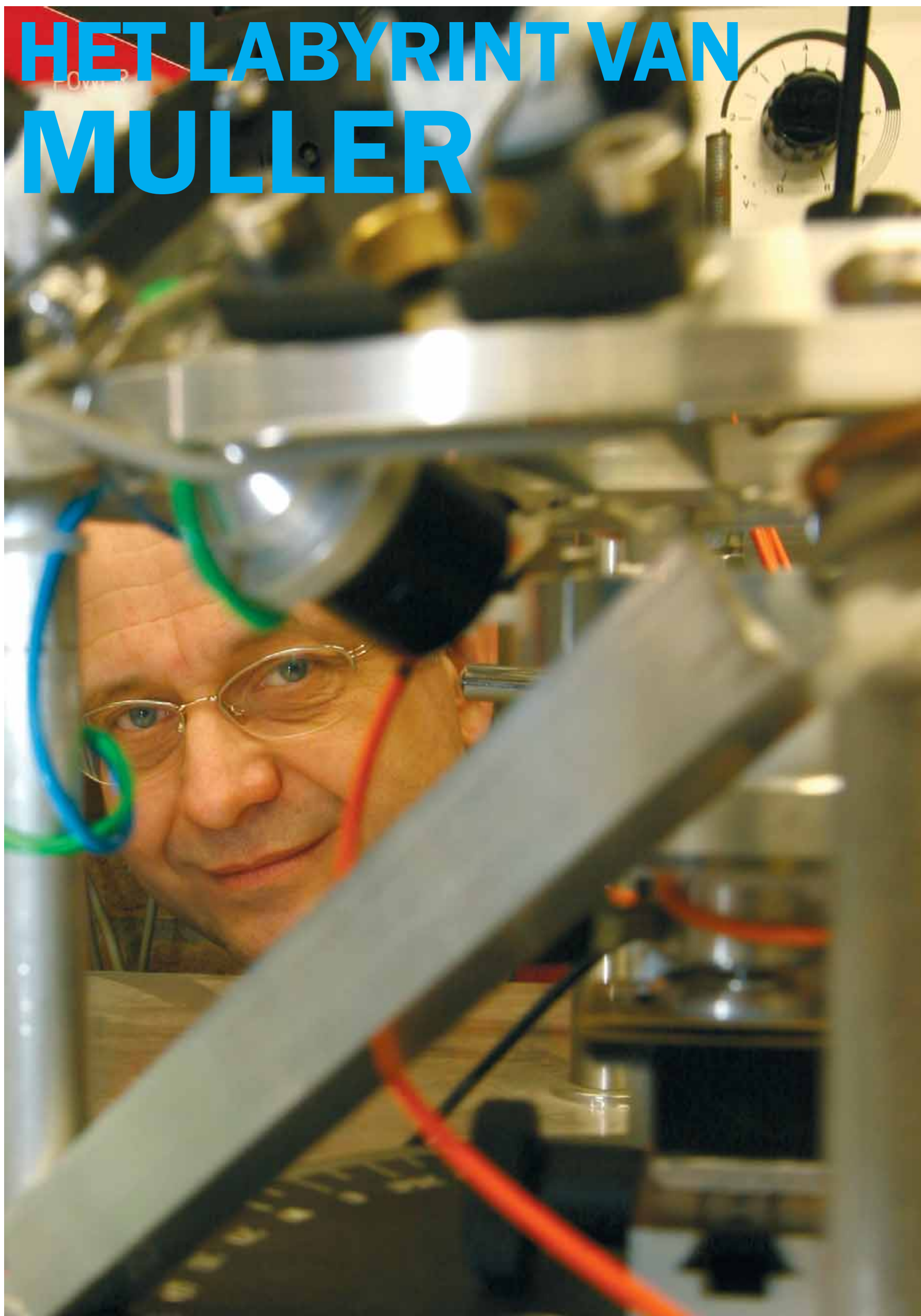
NACHTELIJK BERENBEZOEK

Eén keer ging het in het woeste Canadese woud bijna mis met de Wageningse studenten. Bouke: 'We gingen even snel bij een prooi kijken, op een kwartiertje rijden met de quad. Bleek die prooi heel vers; een paardje met alleen een kleine buikwond. Net die keer hadden we even geen ontvanger en geweer meegenomen, en de *kill* was nog wel van het grootste mannetje. Onze harten klopten als een bezetene. Door de dichte vegetatie zie je je niet of er een poema of een beer aankomt. Precies die situatie dus waarin je niet moet komen. We zijn snel weggegaan.' Het grote mannetje is overigens niet veel later doodgeschoten door een jager, weten de jongens. 'Er wordt op ze gejaagd volgens een quotumsysteem op basis van oude gegevens.'

De studenten overnachtten meestal in het huis dat ze deelden met andere onderzoekers, met de luxe van een warme douche en koud bier. Soms waren de plekken die de twee moesten bezoeken echter te afgelegen en bleven ze een paar dagen weg. 'Dan namen we de tent en proviand mee en gingen onze eigen gang. 's Avonds een vuurtje maken, hengeltje mee in de hoop dat we een vis vingen. Maar je moest wel altijd alles goed opruimen. Als we de pan waarin we eieren met spek hadden gebakken buiten zouden laten staan, hadden we geheid nachtelijk berenbezoek gekregen. Die halen echt alles overhoop. Dus stopten we alles, tot de tandpasta toe, in goed afsluitbare dozen die we in onze auto zetten. Of we hingen de spullen in een boom.' Echt mis ging het nooit. Zelfs een verloren GPS werd teruggevonden. Bouke: 'Eigenlijk hebben we alle soorten van geluk gehad.' <

'Door de dichte vegetatie zie je niet of er een poema of een beer aankomt'

HET LABYRINT VAN MULLER

Wordt er nog puur nieuwsgierigheidgedreven onderzoek gedaan? Dat is de laatste jaren een veelgehoorde vraag in Wageningen. Wie op bezoek gaat bij dr. Mees Muller weet dat het antwoord 'ja' is. De biofysicus doet al 32 jaar wonderlijke experimenten die licht moeten werpen op de zwemtechniek van krabbetjes of het krachtenspel in een paardenhoef. Een Wageningse Willy Wortel met een grote passie: het labrynt.

door GERT VAN MAANEN, foto BART DE GOUW

Je gaat Mees interviewen? Dat is een onmogelijke opdracht. Als hij je eenmaal in zijn greep heeft, laat hij je nooit meer gaan', waarschuwt hoogleraar Experimentele zoölogie prof. Johan van Leeuwen lachend. De werkkamer van Mees Muller (58), al ruim dertig jaar werkzaam bij Van Leeuwens leerstoelgroep, bevindt zich in een uithoek van Zodiac, het centrum voor dierwetenschappen in Wageningen. De deur is voorzien van duidelijke waarschuwingen: storen is toegestaan maar managers zijn slechts onder voorwaarden welkom. De kamer is verbouwd met apparatuur – oscilloscopen, versterkers en een grote tafel met een flinke binoculaire – en de ramen zijn dichtgetimmerd. 'Dat mag natuurlijk eigenlijk niet volgens de arboregeltjes.' Hier in zijn 'hol' broedt Muller op experimentele opstellingen. 'Ik maak mijn eigen elektronica en ben tegelijk adviseur en *trouble shooter* voor zo'n twintig projecten die hier bij de leerstoelgroep lopen', zegt hij. Aan de binnenkant van de deur hangt een checklist met al deze projecten. Er staan onderwerpen op als 'ruimtelijke oriëntatie garnaal', 'echolocatie bij orca's', 'beweging van boormosselen' en 'krachtenverdeling onder het zadel'. Hé, het onderzoek aan de bek van zeenaalden waarmee hij onlangs nog de publiciteit haalde, staat er niet bij. 'Dat was eigenlijk nog een onderwerp van veertien jaar geleden, maar gelukkig heb ik een lange adem. Ik geef veel onderwijs, het meeste onderzoek doe ik in verloren uurtjes of in mijn vrije tijd', verklaart Muller.

LEVENDE ENCYCLOPEDIË

'Eigenlijk zijn alle dingen die ik doe hobbyprojecten. Ik ben een bioloog in hart en nieren. Op mijn vierde had ik al een aquarium met vissen en later terraria met zo'n zeventig soorten reptielen en amfibieën. Ik ben ook m'n leven lang veldbioloog gebleven. Ze nemen me nu nog graag mee op veldexcursie als een soort levende encyclopedie. Ik heb een fotografisch geheugen en kan van de meeste soorten zo de Latijnse naam ophoesten. Kijk hier', Muller graait in een doosjes met schelpen, 'moet je deze schelp eens zien. *Xenophora pallidula*, een soort die zelf schelpen verzamelt en opneemt in zijn eigen schelp. Dat is toch schitterend.' Zijn spraakwerval en harde schaterlach doen een beetje aan Youp van 't Hek denken. De in Groningen opgeleide biofysicus kwam in 1975 naar Wageningen om promotieonderzoek te gaan doen naar *suction feeding*, zuigende voedselopname bij vissen. Zijn huidige baas, prof. Johan van Leeuwen, was zijn eerste student. 'Ik heb hem nog een zeer goed cijfer gegeven voor zijn afstudeerscriptie en later zijn we beiden op dezelfde dag cum laude gepromoveerd. Ik heb er geen probleem mee dat ik geen professor ben. Alle wetenschappers zijn natuurlijk wel een beetje gefrustreerd, maar serieus, ik ben echt heel gelukkig. Nu kan ik tenminste gewoon onderzoek doen en apparaten maken.

Ik krijg alle ruimte de dingen te doen die ik wil doen.' Even later verschijnt in Mullers ogen een schittering en zijn stem wordt een beetje luider. Hij vertelt over 'mijn grote liefde' en 'mijn appeltje voor de dorst': het labrynt. Al sinds zijn jeugd is de bioloog gefascineerd door het labrynt, het evenwichtsorgaan in het binnenoor van gewervelde dieren. In principe bestaat zo'n labrynt uit drie met vloeistof gevulde buisjes in de vorm van een halve cirkel. Als het lichaam een andere positie inneemt gaat de vloeistof in de buisjes stromen en worden de bewegingen via zintuigharen waargenomen. 'De vorm en stand van de buisjes is voor iedere soort steeds weer een variatie op een thema', vertelt Muller. 'Ze staan meestal met elkaar in verbinding, waardoor het heel lastig is de vloeistofstroming die optreedt na een positiewijziging te voorspellen. De stroming stoort zich niet aan grafiekpapier.'

MACEDONISCHE DOEDELZAK

Muller heeft al een aantal publicaties over de resulterende stromingen op zijn naam staan en zelfs glazen modellen van verschillende labrynten laten maken. 'Ik kan zelf heel goed driedimensionaal visualiseren, maar de meeste mensen hebben geen idee waarover ik het heb. Op congressen loop ik altijd met een paar modelletjes op zak, zodat ik ook anderen kan laten zien hoe het werkt.' De labrynten van zoogdieren zijn piepklein, maar bij vissen – organismen die zich makkelijk in vreemde standjes kunnen manoeuvreren – zijn ze iets makkelijker te bestuderen. 'Een labrynt van een olifant kan vijf keer in dat van een kabeljauw. De walvishaai heeft het grootste labrynt. Er is eigenlijk heel weinig over bekend. Het labrynt van kraakbeenvissen is nog echt *terra incognita*', zegt Muller verlekend. Het werk aan het labrynt doet hij ook veel in zijn vrije tijd. 'Daar ben ik al tijdens mijn promotie mee begonnen. Ik doe het ook vrijwel zonder geld. Bijna alles wat je hier ziet staan heeft niets, of bijna niets gekost. Ik maak alles zelf of ik krijg peperdure oscilloscopen die zijn afgeschreven omdat iedereen nu alles met de com-

puter wil doen. Ik heb niks tegen computers, maar je kijkt dan wel altijd naar een achteraf gesimuleerd digitaal signaal. Met een oscilloscoop heb je gewoon het directe signaal.'

Voor het maken van zijn onderzoekopstellingen krijgt Muller hulp van een elektronicus van de Vrije Universiteit, Kier Heeck. 'Kier is mijn grote vriend. Hij is net zo gek als ik. Ik ken hem via een andere gezamenlijke hobby, de gajda of Bulgaars-Macedonische doedelzak. Kier neemt vakantiedagen op en de helft hiervan gebruikt hij om mij te helpen apparatuur te maken. We sluiten ons dan samen op in deze kamer en gaan net zo lang door tot iets werkt.'

Muller grijnst breed en wijst op de kabelgoten die door zijn kamer lopen. 'Die heb ik speciaal laten aanleggen. Ze vormen eigenlijk een onderzoeksapparaat. De kamer is zo voorzien van drie spoelen waarmee ik in iedere gewenste richting een magnetisch veld kan aanleggen.' Muller toont een plank met daarop een spoel en draden. 'Als ik die op mijn hoofd zet en ik klem de spoel in mijn mond – dan moet ik dus wel even mijn mond houden – kan ik metingen doen aan het functioneren van het labrynt in mijn eigen binnenoor'.

PRIKTAFEL

Een ander pronkstuk in zijn kamer is de zelfgemaakte roestvrijstalen, trillingsvrije 'priktafel' met een flink uitgevallen stereomicroscop en micro-elektroden. 'Een instituut als Caltech kijkt niet op een miljoen en heeft zoiets in een maand staan, maar Kier en ik hebben hier tussen de bedrijven door vier jaar aan gewerkt.' Muller wil ermee gaan onderzoeken wanneer het labrynt bij gewervelde dieren begint te werken en hoe het zich ontwikkelt als een zebravisje opgroeit van embryo tot volwassen vis.

Enthousiast: 'Ik heb al één keer signaal gekregen, maar vanwege mijn onderwijsverplichtingen kan ik er pas na juni weer aan werken. Ik bedenken ook nooit vooraf wanneer iets af moet zijn. Ik heb een hele lange adem. Als het niet voor mijn pensioen lukt, ga ik gewoon door. Ik streef altijd naar kwaliteit, naar publicaties. Natuurlijk kan ik het ook wel tegen de bomen op de Veluwe gaan vertellen, maar dan is het geen wetenschap. Je moet publiceren.'

Inmiddels is het buiten al donker geworden en slaapt Muller mij nog langs opstellingen van andere medewerkers waaraan hij ook een bijdrage heeft geleverd: een zeephellingbaan en vacuümtunnel van aio ir. David Lentink waarmee de vleugelslag en lift van de DelFly – een in Delft ontwikkeld libelle-achtig miniaturvliegtuigje – gevolgd kan worden. En een modulatie van de bewegingen van de Amerikaanse boormossel van student Ralf Nederlof. Muller zoekt nog even iemand die extra uitleg kan geven. 'Als ik jou was zou ik nu met mij meegaan, anders kom je hier vanavond niet meer weg', fluistert Johan van Leeuwen plotseling achter me. 'Ik leg het Mees morgen wel uit.' Van Leeuwen loodst mij het gebouw uit: net op tijd ontsnapt uit het labrynt. <

'Als het niet lukt voor mijn pensioen, ga ik gewoon door'

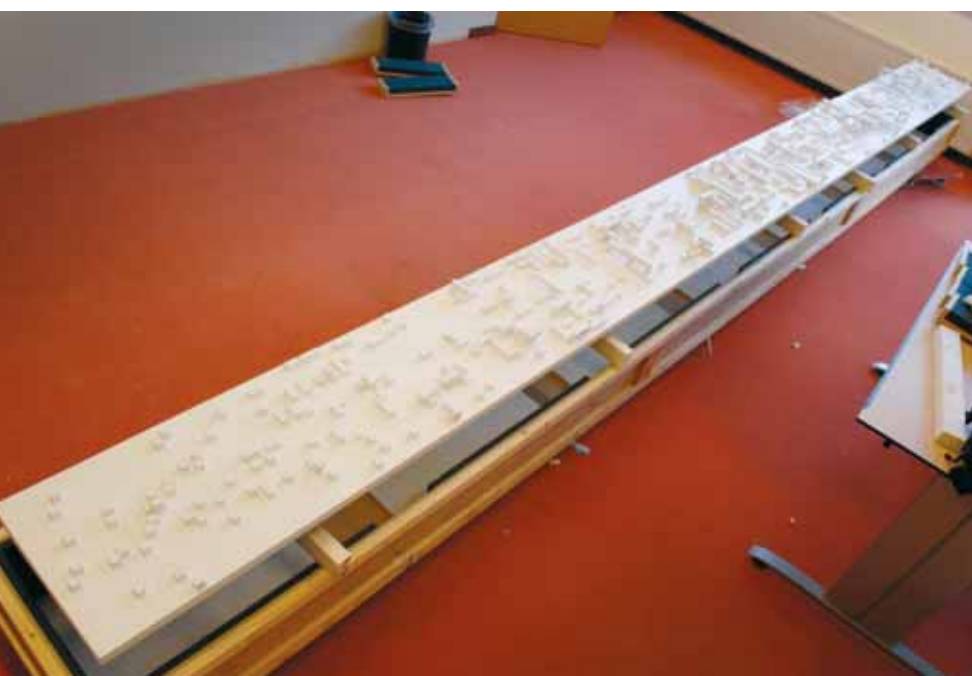
IN BEEELD

foto's GUY ACKERMANS, tekst YVONNE DE HILSTER

Wat hangt en staat er aan kunst binnen en buiten de gebouwen van Wageningen UR? De inventarisatie van alle schatten nadert zijn voltooiing. Bijna vijfhonderd kunstwerken zijn beschreven, inclusief de locatie en de eigenaar. De vraag is wel hoe ver je moet gaan, zegt Ad van der Have van Vastgoed en bouwzaken. 'Hooft alles

wat op werkkamers hangt ook in het overzicht? En is het paard van papier-maché op Zodiac nou kunst of een wetenschapsobject?' Er is niet onverwacht een bijzonder waardevol werk opgedoken. 'Maar je moet altijd zuinig zijn op je beeldende kunst.' Met de klok mee: paard van papier-maché van Louis Auzoux

(Dierkunde, Hollandseweg); schilderij van Armando (AFSG); kleurstelling Biotechnion van Peter Struijcken; wandkunstwerk van herman de vries (wordt opgehangen in Lumen); oude kaart van de Slaperdijk (Nieuwlanden).

OUDE KOEIEN

UIT DE ARCHIEVEN VAN WAGENINGEN UR

door Gert van Maanen

Boven: Professor Eijsvoogel (rond 1965), de geestelijke vader van het Surinaamse Wageningen. Onder: Met de rupstrekker wordt rijst ingezaaid in de Wageningenpolder (rond 1955). / foto's Historisch Archief FB

DE SURINAAMSE DROOM

Het had het visitekaartje van Wageningen in de tropen moeten worden, maar liep uit op een nachtmerrie. Hoe een prestigieus rijstproject in Suriname veranderde van ‘parel’ in politieke speelbal.

Bij het 25-jarige bestaan van het Wageningenproject, op 27 juli 1974, zit de sfeer er nog goed in. De Stichting voor de ontwikkeling van Machinale Landbouw in Suriname (SML) presenteert drie nieuwe rijststrassen met ‘betere pelkwaliteit en meeropbrengst’. Een van de rassen krijgt de naam Ceysvoni, als eerbetoon aan prof. W.F. Eijsvoogel. Deze cultuurtechnicus en voormalig rector van de Landbouwhogeschool geldt als de geestelijke vader van de gemechaniseerde rijstbouw in Suriname. Terwijl in Nederland de wederopbouw in volle gang is, stelt de commissie Eijsvoogel in 1948 een plan op om de vruchtbare en grotendeels onbewoonde kustvlakte van Suriname in cultuur te brengen. Dit ‘plan Eijsvoogel’ leidt tot de oprichting van de SML. In het najaar vaart een klein groepje mannen in een korjaal de Nickerierivier op en gaat aan wal op de plaats die nu Wageningen wordt genoemd. ‘Met moeite kap-

ten zij zich een weg door de dichte onderbegroeiing van het oerwoud. Een plaats werd schoon gekapt en bedijkt met een lozingskanaaltje naar de rivier; enkele hutten werden gebouwd. Met de aanleg van het Wageningen-plan was nu een begin gemaakt’, schrijft ing. D.H. Liong A Kong in het aan de ‘pioniers van Wageningen’ opgedragen jubileumboekje ‘Wageningen, een parel verzezen uit moeras en oerwoud’. De plannen zijn ambitieus. De gehele concessie is 52.000 hectare groot en wordt in deelplannen van vijfduizend hectare ontgonnen. Aanvankelijk wordt het inzaaien en bespuiten van de rijst gedaan met rupstrekken. Al spoedig worden vliegtuigen ingezet. Ir. Paul van Halteren, die in 1966 als praktijkstudent en van 1970 tot 1972 als onderzoeker in het Surinaamse Wageningen werkt, beschrijft het project in het blad Gewasbescherming als een ‘beetje wildwest naar huidige maatstaven’. Zo worden ratten bestreden door met een vliegtuig vijf liter endrin per hectare tussen de rijstkavels te spuiten. Dankzij hoge opbrengsten en de beroemde langwerpige rijstkorrel is het stadje

een tijdlang het mekka voor tropenonderzoekers. Het heeft een eigen drogerij, silo’s en pellerij en is de bakermat van de vliegtuigmaatschappij Surinam Sky Farmers. De SML biedt werk aan duizenden mensen en Wageningen heeft een eigen hospitaal, een school en een hotel met de naam De Wereld. De rijst verkoopt prima. Maar voor veel voorvechters van de onafhankelijkheid is de ‘Hollandse kolonie’ een doorn in het oog. Na de ‘dekolonisatie’ in 1975 komt de SML steeds meer in politiek vaarwater. Van Halteren bezoekt de SML in 1979 en ziet ‘een wegwijnend bedrijf’. In 1997 komt de voormalige strijdmaker van Bouterse, Badresein Sital, aan het roer van het rijstbedrijf. Als hij ruzie krijgt met de voormalige legerleider wordt het dan 1800 hectare grote bedrijf verkocht aan rijstmagnaat Imro Manglie. Een verkoop die president Wijdenbosch in 1999 onder druk van het parlement teruggedraait. Sinds die tijd zijn de Surinaamse regering en Manglie verwickeld in een verlamdend steekspel rond de schuldafwikkeling. Wat ooit een mooie droom van Eijsvoogel was, is een langdurige nachtmerrie geworden.

WERKPLEK

WILMA HULSTEIN

DE HELE DAG PUZZELEN

Wilma Hulstein werkt al achttentwintig jaar op Van Hall Larenstein in Velp, waarvan de laatste acht jaar als roostermaker. Geen gemakkelijke rol. Studenten klagen momenteel steen en been over de roosters, met name op de Wageningse vestiging van de hogeschool waarvoor Wilma ook de planning doet. ‘Er zijn inderdaad veel dingen niet goed gegaan’, zegt Wilma. ‘Vaak komt dat door misverstanden. Dan zijn er bijvoorbeeld twee docenten die ieder voor hetzelfde college een zaal aanvragen. Wij weten niet dat het om hetzelfde vak gaat, dus roosteren we dubbel in. We zijn er nu mee bezig om dit te verbeteren. Er is speciaal iemand aangetrokken

die de aanvragen coördineert.’ Het maken van de roosters voor VHL Wageningen vanuit Velp blijft wel lastig. Soms worden colleges gepland in ongeschikte of te kleine ruimtes. ‘Je weet niet precies hoe de ruimtes eruit zien. Ik ben er één keer geweest, en toen waren ze nog aan het verbouwen.’ Al met al blijft het interessant werk, vindt Wilma. ‘Ik vind het hartstikke leuk. Ik zit de hele dag te puzzelen.’ Na een dag werken zal Wilma daarom niet op de bank ploffen met een Sudoku. ‘Op mijn werk puzzel ik, maar thuis niet. Ook nooit gedaan eigenlijk. Het is raar, maar alleen op mijn werk vind ik dat leuk.’ / Koen Moons

foto Koen Moons

M.I.

De universiteit sneeuwt onder, stelde de gemeenschappelijke vergadering, het inspraakorgaan van de universiteit, vorige week in dit blad. Geld speelt ten onrechte een hoofdrol aan de academie en samenwerking met de instituten wordt door het management soms belangrijker gevonden dan de positie van de universiteit. Hoe denken medewerkers van instituten en hogeschool erover?

IS WAGENINGEN UR EEN EENHEIDSWORST?

door Wim Bras en Korné Versluis

‘Ik hoop dat de samenwerking nog intensiever wordt’

Leen Moraal, insectenkundige bij Alterra

‘Ik kom nog wel eens ergens voor een lezing. Dan leg ik uit wat het logo in de powerpoint betekent. Dat wij samen met de universiteit deel uitmaken van dezelfde organisatie, en dat de verschillen steeds kleiner worden. Alterra staat heel goed bekend in onze wereld. Ik ben er wel trots op om voor ons instituut te werken en heb zeker niet het gevoel dat wij ondersneeuwen. Bij insectenplagen en kwesties met andere dieren weet iedereen ons meteen te vinden.

Wat ik wel eens jammer vind is dat wij niet meer onbekommerd onderzoek kunnen doen. Wij moeten geld binnenhalen en

aan acquisitie doen. Dat is anders dan een jaar of tien geleden. Toen had je minder zorgen over geld. Ik denk dat het aan de universiteit makkelijker werken is, maar dat is maar een indruk. Ik werk persoonlijk nauwelijks samen met de universiteit, dus kan ook niet zo goed in de keukens kijken.

Ik hoop dat de samenwerking in de toekomst intensiever wordt, want er liggen wel kansen denk ik. Een aantal leerstoelgroepen van de universiteit is pas bij ons ingetrokken. Ik denk dat dat de samenwerking op lange termijn verbetert. Maar ze zitten hier nu nog maar een paar weken, het moet nog groeien.’

‘Ik voel juist dat wij als instituut het onderspit delven’

Dr. Frans Aarts, onderzoeker bij PRI

‘De samenwerking heeft ons nog geen voordeel opgeleverd. Ik voel juist dat wij als instituut langzaam het onderspit delven. Het is maar een kleinigheidje, maar als je het algemene nummer van Wageningen UR draait, wordt er vaak opgenomen met ‘Wageningen Universiteit’. Wij worden steeds meer gezien als instituut onder de universiteit, niet eraan. Wij worden minder herkenbaar. Als instituutsmen doet me dat wel pijn, al heb je er praktisch gezien niet zo’n last van. In ons vakgebied, de landbouw, stelt de universiteit niet zo veel voor. Ze zitten ons niet in het vaarwater, omdat ze geen ech-

te concurrenten zijn. In ons deel van de wetenschappelijke wereld staat het instituut hoger aangeschreven dan de universiteit.

In mijn geval is de samenwerking met de universiteit de afgelopen jaren zelfs minder geworden. Vroeger zaten wij samen met Theoretische teeltkunde van de universiteit. Toen wist je vaak niet welke aanstelling collega’s hadden. Toen Wageningen UR van start ging, zijn we uit elkaar gehaald. Geen betere manier om de samenwerking te frustreren dan zo. Misschien komt het in de toekomst weer goed. Samen huisvesten zoals in het Atlasgebouw lijkt me een goed idee.’

‘Bij ons wordt geklaagd over het keurslijf dat Wageningen oplegt’

Ir. Gijs van Kruistum, praktijkonderzoek Akkerbouw, groene ruimte en vollegroentengroenten

‘Als je hier een enquête zou houden over de vraag of we als zelfstandig instituut de markt op zouden moeten gaan, los van Wageningen UR, zou ik je de uitslag niet durven voorspellen. Het gaat ons de laatste tijd behoorlijk goed. Ik denk dat veel mensen hier denken dat we het zelfstandig ook wel zouden rooien, en dat we dan slagvaardiger zouden kunnen opereren. Ik heb de sommen niet voorhanden, maar veel mensen zijn er hier van overtuigd dat wij duurder zijn doordat wij bij Wageningen UR horen. En verder wordt er natuurlijk wel geklaagd over het keurslijf dat Wageningen oplegt, het elektronisch bestelsysteem bijvoorbeeld.

Ik kan me bij die gevoelens wel wat voorstellen, maar ik zou per saldo toch kiezen voor Wageningen UR. Ik denk dat de koepel betere garanties biedt om in de toekomst te overleven. Je ziet het bij het onderzoek voor de glastuinbouw. Dat blijft in de benen dankzij de samenwerking tussen het praktijkonderzoek en PRI. Het is dan belangrijk dat de verschillende onderdelen voldoende vrijheid krijgen. De laatste twee jaar zie ik ontwikkelingen de goede kant uit. In het nieuwe strategisch plan staat ook dat er meer ruimte komt om verschillende klanten verschillende tarieven in rekening te brengen. Bij het praktijkonderzoek is ruimte voor ondernemerschap belangrijker dan wetenschappelijke publicaties.’

‘De hogeschool bungelt er toch een beetje perifeer bij’

Hans Bezuyen, docent Diermanagement en MR-voorzitter aan Van Hall Larenstein Leeuwarden

‘Laatst, na een gezamenlijke ontmoeting van de medezeggenschapsraden in Wageningen, bleef ik als toehoorder zitten bij een vergadering over de positie van de universiteit. Het viel me op dat Martin Kropff flink werd doorgezaagd door een aantal hoogleraren over onderzoek en onderwijs aan de universiteit in relatie tot Wageningen UR. Ik leefde tot dan toe in de veronderstelling dat de universiteit en Wageningen UR twee benamingen voor hetzelfde waren.

Zo zie je maar, de integratie is nog ver weg, wij bungelen er toch een beetje perifeer bij. Eigenlijk weten wij hier in Leeuwarden nog niet waar we aan toe zijn. We

zijn een klein onderdeel van het machtige Wageningen UR, waar we een concernheffing aan betalen. Maar vooralsnog vragen we ons af wat we ervoor terugkrijgen. Een raad van toezicht en handdoekautomaten waar onze conciërges op mopperen want ze zijn zo onhandig. Als straks zal blijken dat onze studenten doorstromen dan wordt het pas interessant. Je praat over twee onvergeloofbare grootheden. Wij zitten hier dicht op elkaar en de lijntjes naar ons eigen bestuur zijn kort. Wat overigens niet wil zeggen dat zaken automatisch makkelijker voor elkaar te krijgen zijn. VHL heeft een aparte begroting die in het niet valt bij de grote voet waarop Wageningen leeft. Zo heeft de medezeggenschap in Wageningen een budget van vier miljoen euro, wij moeten het doen met dertigduizend.’

POST V.O. REDACTIE

POST is de brievenrubriek van Resource, bestemd voor reacties van lezers. Brieven kunnen worden gericht aan resource@cereales.nl of aan Resource, rubriek Post, Postbus 357, 6700 AJ Wageningen.

‘Geen plaats voor studentenkamers? Dat is gelukkig niet waar’

ATLASGEBOUW STEEN DES AANSTOOT

In Resource 22 stond een interessant interview met enkele leden van de gemeenschappelijke vergadering (GV). Daarin noemden zij het Atlasgebouw van de Environmental Sciences Group een ‘steen des aanstoots’. Als reden hiervoor gaven zij op dat er in het gebouw ‘voor studentenkamers geen plaats meer was’. Maar dat is gelukkig niet waar.

Ik heb Wiebe Aans, Ineke Kleemans en Wim Heijman inmiddels persoonlijk uitgenodigd voor een rondleiding door het gebouw, zodat ik hen in levenden lijve de kamers voor de afstudeervakkers kan laten zien. Maar ik wil ook de lezers van Resource die op het verkeerde been zijn gezet de werkelijkheid niet onthouden. Ons Centrum Bodem is gehuisvest in het Atlasgebouw en bij de leerstoelgroepen van Bodem zijn 50 werkplekken voor studenten ingericht. Het Centrum Water & Klimaat zit zowel in het Atlasgebouw als in Lumen en daarvoor zijn twee maal 25 werkplekken voor studenten ingericht, dicht bij de leerstoelgroepen in hun ‘eigen’ gebouw. Voor het Centrum Landschap zijn er 65 werkplekken voor afstudeervakkers in hun Gaia-gebouw. Ook de leerstoelgroepen van het Centrum voor Geo-informatie hebben voor hun afstudeervakkers ruim 25 werkplekken beschikbaar. Tenslotte heeft het Centrum Ecosystemen 35 werkplekken in Lumen. Omdat afstudeervakkers niet een heel jaar continue van een werkplek gebruik maken, zijn deze 225 werkplekken voldoende voor de ongeveer 400 afstudeerders van de ESG.

Wallie Hoogendoorn,
directeur management ESG

DOORBEREKENEN

Als een econoom al vindt dat geld een veel te grote rol speelt aan de universiteit, dan is er misschien toch iets mis. Prof. Wim Heijman, lid van de gemeenschappelijke vergadering (GV) en hoogleraar Regionale economie, was een van de mensen die vorige week in Resource zijn zorgen uitsprak over het gebrek aan aandacht binnen Wageningen UR voor het universitaire onderzoek en onderwijs. Het management kijkt vooral naar financiële presentaties van de leerstoelgroepen, en het onderwijs en het fundamentele onderzoek worden dan het kind van de rekening, betoogden Heijman en enkele ande-

re leden van het universitaire inspraakorgaan.

Het is een zorg die past bij een klacht die je veel op de werkvloer hoort over de budgetten van leerstoelgroepen. Waar vroeger voorzieningen als computeraansluitingen, werkplekken en wc-papier vanzelfsprekend waren, moet nu bij alles worden nagegaan of er wel budget voor is, zeggen de klagers. Ze zullen misschien wel een beetje overdrijven, maar dat het een trend is alles decentraal door te berekenen, is een feit.

Het doorberekenen heeft als voordeel dat het de kosten inzichtelijk maakt op de

plaats waar ze worden gemaakt. De gebruiker betaalt. Dat is een eerlijk principe dat ervoor zorgt dat er efficiënt met geld wordt omgesprongen. Maar het schiet zijn doel voorbij als de doorberekening te vriend wordt, en een docent of onderzoeker voor elk wissel een kosten-batenanalyse moet maken.

Een wetenschapper moet vooral flink lastig gevallen worden met moeilijke vragen die er toe doen en niet te veel afgeleid worden door geneuzel over geld. Zelfs een econoom moet niet te veel tijd kwijt zijn aan zijn huishoudboekje. / **Gert van Maanen**

HR

Henk van Ruitenbeek

DE HOOGE

HOMO UNIVERSALIS

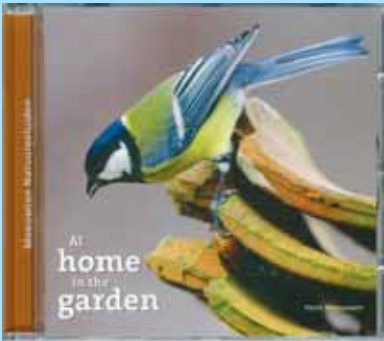
Nu de gevierde columnist en zeerhooggeleerde socialistdoctor Ronald Plasterk het onderwijs, de cultuur en de wetenschap gaat leiden, zullen de tijden veranderen. Plasterk is de vleesgeworden homo universalis. Zijn naaste medewerkers zijn dol op hem. Hij kan olijk en tegelijkertijd geleerd kijken. Hij is agnost en beheerst het Engels in woord en geschrift. Hij kan met een Tiroler hoed op gitaarspelen en hij houdt van de eerste plaat van Bob Dylan. Sterker nog, hij kent naast twee coupletten van het Wilhelmus ook de klassieker

Blowing in the wind uit zijn hoofd. Hij schildert de laatste tijd niet onverdienstelijk en het zal de ChristenUnie behagen dat hij in een koor zingt en een goed huisvader is. De top van het CDA zal buitengewoon verheugd zijn dat zijn onkerkelijkheid hem niet verhindert om ieder jaar de Matthäus Passion bij te wonen.

Met deze zeer bekwame man aan het hoofd van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen zullen er gouden tijden voor de universiteiten aanbreken. De kunsten zullen bloeien en de le-

raar zal weer een man of vrouw van aanzien worden.

Dat hij ons ooit een boerenuniversiteit heeft genoemd zij hem vergeven, mits hij – natuurlijk samen met de boerendochter en marathonloopster Gerda Verburg van ons eigen ministerie – de broodnodige miljoenen naar het kenniscentrum Wageningen stuurt. Als hij dat voor elkaar krijgt mag hij op 9 maart 2008 tijdens de negentigste Dies Natalis met hoed en gitaar in de Aula het landleven komen bezingen. / **Kees de Hoog**

‘Recordings made in far corners of the Netherlands, where early mornings still sound blissful’

CD OF NATURE

Have you ever wondered what an apple orchard in blossom sounds like, an approaching thunderstorm or a sleeping horse? Listen to the new CD, compiled by Henk Meeuwsen who works at Alterra. Meeuwsen started recording the sounds of nature in 1998, and has already produced four CDs. Instead of focusing on the sounds made by separate species, his latest CD records the sounds of nature as a whole. The ‘Apple trees in bloom’ is a concert of humming insects for example, and the climax is the recording of a thunderstorm, in which no wildlife can be heard. A relaxing CD for at home or work, or as a souvenir of the Netherlands. / **MW**

See www.natuurgeluiden.nl

WHAT’S ON

Thursday 8 March
20.15 / Percussion group Slagerij van Kampen perform in the Junushoff.
20.30 / Tapas, Spanish film, see www.movie-w.nl.
23.00 / AID Launch party at Ceres.
23.00 / Vitamin U at Unitas.

Friday 9 March
21.00 / Jasper Somsen trio plays jazz in Downunder bar at WICC.
21.00 / Live bands, a balladeer and Sneakerfreak, at Unitas.
24.00 / Disco Party at International Club with DJ Paul.

Saturday 10 March
16.00 / Jazz session in Café de Zaaier. Piano, drums, bass guitar and microphone available. Other instruments and players welcome.
23.00 / Funk&Soul Party at Unitas.
24.00 / Spring Tequila Party with VJ Sweety at the International Club.

Sunday 11 March
15.00 / Sunday Afternoon Jazz in Hotel De Wageningse Berg with Iris & Friends.

Monday 12 March
20.00 / Margiono Quintet play Schumann, Scarlatti and more in the Aula.

Tuesday 13 March
18.30 / Unlimited Pancake dinner at IndeWereld, Duivendaal, with screening of Broken Flowers at 20.00.
18.30 / Meal & Movie Deal organised by RUW. Meal by Vreemde Streken using regional products, followed by the documentary Our Daily Bread at Movie-W. Info; 0317-484166. Subscribe: ruw@wur.nl
20.30 / Our Daily Bread, see www.movie-w.nl

Thursday 15 March
23.00 / Fuser Invites at Unitas.

‘WE NEED MORE WOMEN SCIENTISTS FOR BETTER RESEARCH’

At a glamorous event in the UNESCO headquarters in Paris, Gisella Cruz received her UNESCO - l’Oréal fellowship. There were speeches and performances at the official ceremony, accompanied by workshops and a sumptuous dinner with ambassadors, tells Cruz, who will use her fellowship for her PhD research at Wageningen University.

It is the first time that someone from the Netherlands has received a fellowship from the For Women in Science program, in which the UN organisation for education, science and culture, UNESCO, cooperates with cosmetics giant L’Oréal. Apart from Cruz, Wageningen University also hosts another program fellow, Sarrah Ben M’Barek from Tunisia. The aim of the program is to advance the position of women in science.

Gisella Cruz trained as a biologist in Peru, after which she did the MAKS master’s programme at Wageningen University. After writing her research proposal for a PhD, she applied for the prestigious UNESCO - l’Oréal fellowship. Although from Peru, Cruz has been living in the Netherlands for some years and is married to a Dutchman. She applied as a representative from the Netherlands with roots in Latin America to do fieldwork for her study in Asia.

Her interest lies in the relation between biology and the conservation of biodiversity. Cruz will explore how rice production in the paddy fields of northeast Thailand might be improved while protecting the wild plants used for food and medicine by the local population. It is the first time that the seasonal abundance of wild plants in paddy fields in Thailand will be quantified. She will interview local people about their use of each plant species for food or medicine and the quantities that they harvest, and gather data on their management of the paddy fields. Cruz will also work with the International Rice Research Institute (IRRI) in the Philippines. Her aim is to contribute to a better understanding of biodiversity and its sustainable management.

Her research also deals with the position of women. It is women who are the knowledge holders when it comes to wild plants and their traditional uses, says Cruz. The women also sell wild plants, contributing to income in poor families. In India, where Cruz did research for her master’s thesis, this women’s work was not valued, as gathering wild plants was associated with poverty and lower castes.

According to Cruz the scientific community does not devote enough

Gisella Cruz. / photo GA

attention to the role women play in the use of wild plants. ‘Most agronomists in Peru, where I studied, focus on plants, not on people. And when agricultural scientists look at people, as I have seen in India, they often focus on men.’ Being interested in plant science and social science, Cruz will have supervisors at both the Crop and Weed Ecology Group and the Sociology of Households and Consumers Group. Male researchers are more likely than female researchers to

The gender of the researcher has an influence on the outcomes of research

overlook the role of women in gathering, using and marketing traditional plants and herbs, Cruz believes. The gender of the researcher has an influence on the outcomes of research, an important reason for Cruz to argue for improving the position of women in science.

‘I would like to encourage female master students to study hard. When I started studying, I thought like many others that it is networking that gets you a job. But now I feel it is my hard work that has been rewarded.’ The position of women in science needs to improve, Cruz feels, also at Wageningen University. While demale professors make up 15 percent of the total number oif professors at European universities, the figure was 11.6 percent at Wageningen University in 2006, slightly above the Dutch average of 10 percent. / **JT**

See www.forwomeninscience.com

SNAPPED

WHO?
Andreia Fonseca from Portugal, PhD student at Animal Breeding and Genetics, just leaving Zodiac by bike.

GOING WHERE?
‘I’m going home to practise the presentation I’ll be giving in Maastricht in two days. It’s the first for my PhD, and the audience will be mainly other PhD students.

WHY EXTRA REFLECTORS ON YOUR BIKE?
‘A Romanian colleague got hit by a car two weeks ago, at daytime here on the crossing nearby. He broke a leg and a vertebra. The driver hadn’t seen him. My lights work, but I don’t want to risk not being seen.’

A WEDDING RING – MARRIED?
‘Yes. My husband is in Portugal. I miss him, but we see each other every fortnight’/YdH

BRAZILIAN BROKER COMES UP TRUMPS

The presence of a representative of the Brazilian research institute Embrapa in Wageningen is bearing fruit. An important joint banana research programme started recently, led by Wageningen UR and Embrapa.

Dr Manoel Souza started work at Wageningen UR about nine months ago. In addition to doing research, he is also a broker between Wageningen UR and his home institution Embrapa, the Brazilian equivalent of the research institutes in Wageningen.

The aim of the Embrapa office at Wageningen UR is to bring together

agricultural and environmental researchers at Dutch universities with researchers in Brazil. Souza has had a lot of interest from Dutch researchers wanting to do joint research and students looking for internships in Brazil.

More impressive though is a major project that has just started – a ten-year research programme on bananas led by Embrapa and Wageningen UR, involving a number of European and Latin American institutes. The use of pesticides in banana cultivation is very high. In some parts of Latin America, crops are sprayed as many as seventy times a year just to control one disease. The aim of the

programme, headed by Dr Gert Kema of Plant Research International, is to reduce the use of pesticides by half in ten years, tells Souza.

Three PhD students and six post-doc fellowships have already been approved by the programme, some of whom will work in Wageningen. Cooperation is also going well between Embrapa and Alterra; they are doing joint environmental research on competing claims on natural resources in three areas in Brazil. Both Wageningen UR and Embrapa are interested in pursuing joint research on bioenergy and biofuels as well, said Souza. / JT

CHILE GRANTS

Ten PhD students and post doctoral researchers from Chile will come to Wageningen each year for the next five years, financed by a grant from the Chilean National Commission for Scientific and Technological Research (Conicyt).

President of the Executive Board, Aalt Dijkhuizen, signed an agreement on Monday 5 March with the Chileans, who are financing research on food quality and safety, bio-fuels, aquaculture and natural resources. Dijkhuizen also signed agreements with the University of Chile and the Santo Tomas University. Chile is investing heavily in nutrition research as it wants to strengthen its agricultural export position. / KV

WSO OFFERS FREE ONLINE TEXTBOOKS

Students can now download textbooks for free from the WSO website. This follows on from the student union's second-hand bookshop, in a move to keep down the costs of studying.

The books available are basic texts for subjects such as statistics, chemistry, economics and mathematics. ‘We hope to extend the selection with more specialised books for specific studies, but at present it’s based on compulsory reading,’ says Nynke van der Laan of the WSO. The books have been compiled by professors and lecturers, and some of them are in English.

The idea of ‘FreE-Learning’ comes from Denmark and has been adopted by the Dutch publishers Studentensupport. The WSO is the first student union in the Netherlands to make books freely available to everyone at universities and polytechnics.

On the site you have to ignore lots of ads in and around the text. But the ads plus no printing costs mean that the books can be offered free of charge. ‘We offer books for free to students to help them, so they have to put up with the ads,’ said Van der Laan. / LH

NO CUTS IN FINANCIAL SUPPORT

Wageningen University will not decrease the number of grants available for students on the board of student associations. The Executive Board has informed the Student Council of its decision.

The Executive Board considered making cuts in the Financial Support for Students (FOS) arrangements as part of its 25 percent reductions in overheads. A debate on the subject held on 13 February was well attended, and afterwards Martin Kropff, the university Rector, said that he would not make ‘heavy cuts’. Last week he made it known in a letter that there will be no cuts at all. According to Kropff, the

discussion evening ‘certainly played a role’ in the decision.

Wageningen spends a relatively large amount on grants to students who hold positions on committees during their study. This year the university has given 1735 months’ worth of study finance to 58 different student organisations. ‘The special circumstances in Wageningen, the smallest city with a university, justify that,’ wrote Kropff. The Executive Board has also extended the regulations to include students at Van Hall Larenstein. / KV

In the Biotechnion there is a small room set aside for Muslims to pray. / photos MW

‘I ALWAYS CARRY A COMPASS SO I CAN FIND MECCA’

Many students continue practising their religion during their stay in Wageningen. It can take a while to find out where to go in the beginning, but if you keep your eyes open you’ll find opportunities to pray and meditate.

Hindus can pray fairly easily in their room and practise their religion more privately, as it is customary to have a shrine with a photo or a statue at home. If a temple visit is required, the nearest is the Shree Raam

Mandeer in Wijchen, near Nijmegen.

For Muslims it is harder to find suitable facilities, because they have to pray five times a day, so also during working hours. However, there is a room set aside in the Biotechnion for Muslim people to pray (next to room C62), which was formerly used for nursing mothers.

Mohammad and Ismail, two students who work in the Biotechnion, find it makes

things easy. ‘For us it is really practical. We have a clean room to pray in and it is a little more private,’ Ismail explains. ‘Yes, it’s very nice,’ Muhammad agrees, ‘A friend told me about the room and it is very convenient. I always have a small rug and a compass with me for finding the direction of the Kaaba in Mecca, so in theory I can pray anywhere. But that’s not necessary with this arrangement.’ The room is very small, with a rug, two chairs and a table. ‘But there’s enough

space as usually there are only three of us who pray here,’ Mohammed adds. ‘If there are more people we pray in groups, after each other.’

The room is fine for during the week from Monday to Thursday, but on Fridays, the Muslim holy day, they have to go to a mosque. Wageningen has its own mosque in the Nude and most practising Muslims go there on Friday. / HS

De stichting Het Brabants wil graag dat Tilburg een bijzonder hoogleraar ‘Brabantse taal en letterkunde’ benoemt. Zo’n hoogleraar zou moeten onderzoeken in hoeverre streektaal samengaat met het ‘Brabants voelen, wat dat voor de cohesie van de samenleving betekent en wat het voor allochtonen betekent wanneer zij Brabants spreken’. Zo kunnen wij nog wel elf leerstoelen verzinnen. En als hoogleraar nomineren we alvast Arie – ‘Brabantse nachten zijn lang’ – Ribbens.

Nederlandse homoboeren zijn blij. En niet alleen omdat ze verenigd zijn onder de nieuwe naam Gayfarmer, ook omdat de nieuwe landbouwminister Gerda Verburg openlijk uitkomt voor haar homoseksuele geaardheid. Ze hebben de minister daarom uitgenodigd lid te worden van de vernieuwde club, die voorheen bekend stond onder de naam Homar.

CREATIEVE GEEST

Wanordelijkheid wordt vaak in verband gebracht met creativiteit, als een soort van excuus. ‘Vervelend dat je chaotisch bent, maar je hebt wel een creatieve geest.’ Ik ben blij met deze populaire opvatting; ik gebruik die als smoesje voor mijn ongeorganiseerdheid. Op mijn bureau ligt een stapel belangrijke papieren waar ik niet mee doe wat ik er mee zou moeten doen. De meerderheid van mijn kleren bevindt zich op de grond in plaats van aan het rek. En ik heb al drie jaar geen agenda. Omdat ik er toch nooit in keek en meestal wel alles kan onthouden. Meestal. Want zo nu en dan vergeet ik rekeningen te betalen of kom ik een afspraak niet na. Soms is dat niet alleen vervelend voor mij (omdat ik mijn lunchafspraak vergeet), maar ook voor anderen (omdat ik mijn lunchafspraak vergeet). Dus besluit ik verstandig te worden en een agenda te kopen. Het enige probleem is: probeer eind februari ergens in Wageningen maar eens een agenda te vinden. De Hema: groot, lelijk ding. De Bruna: zo’n tien euro te duur. De spottende verkoper van Primera: ‘je bent ook wel erg laat, hè.’ Dan maar dat lelijke Hema-ding. Hij blijkt meerdere voordelen te hebben: van elke dag één pagina (naast groot is hij ook nog dik), de feestdagen van ruim twintig landen (nooit geweten dat ze in Ierland de eerste maandag van juni vieren) en een wijntabel met de beste wijnen (doe mij maar gewoon het huismerk). Nu begin ik elke dag met het openslaan van mijn agenda. Voor vandaag heb ik staan: ‘Meike jarig’ en ‘verzekeringsbrief posten’. Vervolgens verloopt de dag normaal. Pas ’s avonds kom ik erachter dat ik iets vergeten ben. Te laat om Meike te bellen of naar de brievenbus te gaan. Dacht ik nou echt de chaoot in mij kwijt te raken door een agenda te kopen? ’s Nachts droom ik dat ik elke ochtend wakker word en in mijn agenda kijk, maar alleen lege bladzijden aantref. Als ik in mijn bed lig herinner ik me dingen die ik had moeten doen. Elke avond sla ik mezelf voor mijn hoofd en noem mezelf een domme koe. Best grappig, achteraf. Mijn geest is zijn creativiteit blijklaar ook niet kwijt.

Mina Etemad

‘MAHLER IS COOL’

Een maand lang telde alleen muziek voor Merel Collenteur en Sanne Broekhof. De studentes van Wageningen Universiteit gaven in februari met het Nederlands Studentenorkest (NSO) elf concerten, met als hoofdprogramma de vijfde symfonie van Mahler. Merel op altviool, Sanne op viool. ‘Dit is het leukste wat je als student kunt doen.’

‘Het orkest was veel beter dan de orkesten waar ik eerder in zat, we stonden op grote podia en ik ging steeds beter spelen’, vertelt Sanne. ‘Thuis oefende ik weinig want mijn huisgenoten kunnen alles horen, maar ik heb nu een maand lang alleen maar gespeeld. Heerlijk.’ De derdejaars Landschapsarchitectuur heeft net als Merel, tweedejaars Biologie, een maand vol muziek en feest achter de rug. Ze repeteerden hele dagen met het studentenorkest op een Brabantse kampeerboerderij, waarna een serie concerten volgde in Nederland en België, met tot besluit een optreden in de concertzaal in Porto, Portugal. Beide studentes spelen sinds hun achtste viool. Ze deden dit jaar voor het eerst auditie voor het NSO dat jaarlijks opnieuw wordt samengesteld en dit jaar 98 studenten uit heel Nederland telde. Merel vond het fijn daar tussen te zitten. ‘In Wageningen zijn weinig studenten op cultuur gericht. Ik ken nauwelijks studiegenoten die iets met een instrument of een bandje doen. Ik heb in het orkest iedereen leren kennen, en me erover verbaasd dat er nooit ruzies waren. Terwijl je wel verwacht dat honderd mensen die een maand met elkaar zitten opgescheept moe of geïrriteerd raken.’ De opdrachtcompositie van Martijn Padding, waarmee de optredens begonnen, vond Merel geen uitdaging. ‘Maar Mahler was pittig’ zegt ze.

Merel Collenteur (links) en Sanne Broekhof. / foto Bart de Gouw

‘Mahler is cool!’, reageert Sanne. Merel speelde ook mee met eerste vioolconcert van Prokofiev, met de jonge soliste Liza Ferschtman. Die maakte weinig indruk op de studentes. ‘Er was nauwelijks interactie. Ze heeft maar weinig aanwijzingen gegeven. Maar ze had ook veel andere dingen te doen’, vertelt Merel. Sanne kon haar strijkstok laten rusten bij Prokofiev. ‘We moesten steeds zachter spelen en na het derde concert is besloten dat nog maar enkele strijkers zouden meedoen. Het was wel jammer, maar zo had ik in de pauze wel tijd om mijn publiek gedag te zeggen.’ De dirigent van het NSO kwam koel over en dat was even wennen. Merel: ‘Maar hij liet wel duidelijk merken wat hij van ons vond. En na het concert in Amsterdam had hij zo’n mooi gevoel dat hij drie dagen van slag was.’ Sanne: ‘Hij vond het ook

belangrijker dat er muziek werd gemaakt dan dat alle noten goed waren.’ Tijdens de tournee logeerden de muzikanten bij gastgezinnen, uiteenlopend van ‘superkak’ tot ‘halve hippies’. Merel: ‘Het was huiselijker dan een jeugdherberg of hotel, maar met z’n allen in de jeugdherberg in Brussel en Amsterdam was ook heel gezellig.’ En na een dag repeteren of een optreden was het eigenlijk altijd wel feest. Merel was zenuwachtig voor het optreden in het Amsterdamse Concertgebouw, omdat er opnames werden gemaakt. ‘Maar het gaf een ontzettende kick dat de zaal was uitverkocht.’ Sanne had vooral de zenuwen in Utrecht, waar veel bekenden in het publiek zaten. De studente heeft door het NSO de viool helemaal herontdekt. ‘Ik heb nu weer uit mezelf zin om te spelen.’ / YdH

GEEN HBO’ER IN CAID

De Commissie Algemene Introductiedagen (CAID) in Wageningen moet het zonder studenten van Van Hall Larenstein stellen. Geen enkele hbo’er blijkt zin te hebben in een studieonderbreking.

De nieuwe eerstejaars van Van Hall Larenstein in Wageningen draaien komend studiejaar volledig mee met de Algemene Introductiedagen van Wageningen Universiteit. In de organiserende commissie is daarom ook een plek gereserveerd voor een hogeschoolstudent. Normaal gesproken werken CAID’ers een jaar aan de AID en ontvangen ze gedurende die tijd een bestuursbeurs van de universiteit. Omdat pas laat besloten werd om ook een beurs beschikbaar te stellen voor een VHL-student, zoekt de hogeschool sinds januari iemand die nog een half jaar in de CAID wil meedraaien. Zon-

der resultaat. ‘Er waren wel enthousiaste studenten’, zegt Miel Hooijdonk, docent en coördinator van de intro voor VHL. ‘Maar ze zitten niet te wachten op studievertraging.’ ‘Het is wel een gemis’, vindt Lars van Peij van de CAID. ‘We kunnen nu wel alles met Miel Hooijdonk regelen, maar het was makkelijker geweest als we iemand van VHL in ons midden hadden gehad.’ Nu zullen waarschijnlijk deeltaken aan hogeschoolstudenten worden overgelaten. Verder worden studenten van VHL gezocht voor de crew en als mentor. Maar ook de plaats in de CAID is nog niet vergeven. ‘Misschien raakt iemand door het thema van de AID zo enthousiast, dat hij of zij toch meedoet’, hoopt Hooijdonk. De themapresentatie vindt plaats op donderdagavond 8 maart bij studentenvereniging Ceres. / KM

GRATIS BOEKEN

Studenten kunnen op de website van de Wageningse Studenten Organisatie (WSO) sinds kort gratis studieboeken downloaden. Het gaat om boeken met algemene basiskennis voor vakken als statistiek, chemie, economie en wiskunde. WSO-penningmeester Nynke van der Laan: ‘We hopen dat er later meer boeken komen die toegespitst zijn op specifieke studies, maar nu is het een aanvulling op de verplichte boeken.’ De boeken zijn samengesteld door hoogleraren en docenten. Een deel van de boeken is Engelstalig. Het idee van ‘FreE-Learning’ is ontstaan in Denemarken en overgenomen door de Nederlandse uitgeverij Studentensupport. De WSO is de eerste studentenvakbond in Nederland die de boeken gratis toegankelijk maakt voor iedereen van de universiteit en hogeschool. De vele advertenties moeten studenten voor lief nemen. / LH

In IJmuiden heeft men blijkbaar vooral verstand van vissen. Een inwoner van de havenplaats schakelde vorige week de politie in omdat hij meende tussen de net gekochte spruitjes een afgehakte duim te herkennen. Na onderzoek van de technische recherche bleek dat het om een stukje wortel ging. De ‘duim’ is voor de zekerheid voor onderzoek opgestuurd naar het Nederlands Forensisch Instituut.

Ondanks de oproep van acteur Antonie Kamerling, AZ-voetballer Shota Arveladze en rapper Ali B is de actie ‘Snor tegen kanker’ geen succes geworden. Volgens een trendwatcher was dit ook helemaal geen slimme manier om jongeren bij de strijd tegen kanker te betrekken. ‘De snor is jaren tachtig: oubollig en totaal niet sexy.’ In de beoogde leeftijdsgroep ‘gebeurt bovendien helemaal niets met snorren’. Om over het betrekken van meisjes bij de actie nog maar te zwijgen.

De Vrije Universiteit heeft een vestiging geopend in Second Life. De virtuele universiteit op internet bestaat nu nog uit een gebouw met collegezaal waar informatie gegeven wordt. De universiteit overweegt een tweede eiland aan te kopen voor studieverenigingen. Ook de TU Delft en RUG onderzoeken de PR-mogelijkheden van deze virtuele wereld. Hoe lang kan de University of Life Sciences nog zonder een tweede leven op internet?

DIERWETENSCHAPPERS BESTE VEEKEURDERS

Wageningen UR heeft de beste koeien-keurmeesters. Zaterdag 3 maart behaalden studenten Dierwetenschappen plaats één, twee en drie op het Landelijke Studenten Kampioenschap Veebeoordelen in Laren. Daarmee sleepten ze ook de prijs van ‘beste school’ binnen.

Van de ruim dertig deelnemers wist derdejaars Dierwetenschappen Peter van Beek de koeien het beste te keuren op de kwaliteit van benen en uiers. In de ochtendronde zette hij als enige de vijf jonge koeien in dezelfde volgorde als de jury.

Daarmee was zijn voorsprong zo groot dat zelfs een foutje in de middag geen roet meer in het eten gooide. ‘De koe die ik als beste beoordeelde, had de jury op de laatste plaats gezet’, vertelt Van Beek. ‘Maar ik kreeg toch een negen voor mijn mondelinge toelichting.’ De zesdejaars Christiaan Heijink en Jaap Veldhuisen uit Wageningen werden tweede en derde. De prijs voor beste docent ging naar Stef Groot Nibbelink, docent Veehouderij aan Van Hall Larenstein. De winnaar van vorig jaar, aio Han Mulder van Wageningen Universiteit, werd derde. / LH

BIKKELS HOUDEN BIER BINNEN

De laatste slokken speciaalbier worden op dinsdag 6 maart rond half elf door leden van studentenvereniging Quercus achterover geslagen. Volgende opdracht voor de deelnemers aan het Bierbikkelen: anderhalf uur alles binnen houden.

De dertien deelnemers hebben in het afgelopen anderhalf uur zeven glazen speciaalbier naar binnen gegoten: Kriek, Tsingtao, Kwak, Hoegaarden Grand Cru, Mongozo Palmnut, Duvel en een zwaar Kasteelbier. Zeven studenten weten de glazen op tijd leeg te krijgen, al hangt één deelnemer vlak na het eindsignaal al boven een emmer.

‘Nou, dat is de eerste, er zullen er nog wel wat komen’, zegt tapperscoördinator Dennis, die de bierbikkelaars vanavond van drank mag voorzien. Dennis heeft in het kader van de bierweek een groot aantal bijzondere bieren ingeslagen. Ook frisdranken hadden er in alle varianten moeten zijn. ‘We hadden ook Frisbikkelen gepland, maar daar heeft niemand zich voor opgegeven.’ Die geringe animo is niet vreemd, gezien de ervaringen van vorig jaar. ‘Ik geloof dat iedereen toen gekotst heeft’, zegt bestuurslid Juul. ‘Vooral vrouwen deden mee, die hadden geen zin in dat bier. Maar dit was nog erger. Ze kregen van alles door elkaar te drinken, ook tomatensap en karnemelk. Echt smerig.’ Bij het bierbikkelen gingen vorig jaar ook meerdere deelnemers over hun nek. Nu lijken de bierbikkels weinig moeite te hebben met de toegediende alcohol. Ze drinken rustig nog een paar biertjes. En voor een enkeling is zelfs dat niet genoeg. ‘Ik ben even naar de coffeeshop geweest’, zegt bierbikkel Mathijs als hij weer binnenkomt. ‘Wel onder begeleiding hoor, ze moeten natuurlijk wel kunnen zien dat ik niet ben gaan kotsen. Nu maar weer naar de bar voor een biertje.’ Maurits, de wannabe-bikkel die net de emmer heeft gevuld, zit ook al weer aan het bier en komt opvallend helder over. ‘Ik

foto Jurjen Bersee

heb nu nergens last van’, zegt hij. ‘Het was gewoon te snel allemaal. Ik had nog maar een minuut voor drie grote slokken Kasteelbier. En ik heb een ovenschotel met teveel kaas gegeten.’ Tot twaalf uur blijven nieuwe kotspartijen uit, wat betekent dat Quercus zes bierbikkels rijker is. Echt spectaculair was de wedstrijd niet, vindt Guido. Hij is afgestudeerd, maar nog wel eens in de sociëteit te vinden. ‘Ik heb wel andere tijden gekend. Toen werd er veel meer gekotst. Er werd zelfs een laag zand op de grond gelegd, zodat het makkelijk op te scheppen was. En vechtpartijen waren er ook vaak. Leden van het dispuut Conventus zaten de rest dan een beetje uit te dagen en als iedereen een dronken was, was het echt knokken. Nu is het gewoon gezellig samen bier drinken.’ Behalve voor één deelnemer dan. Omdat hij te laat kwam, moest hij afgezonderd van de rest op zolder zijn zeven bieren drinken. En de enige kotser van de avond moest in de nachtelijk uren naar huis worden gebracht. Te ziek om er zelf te komen. / KM

HET ECHTE WERK

ZWEMMEN IN DE NOORDELIJKE IJSZEE

Jim de Fouw, masterstudent Biologie aan Wageningen Universiteit, doet onderzoek naar ganzen in Siberië. Het begon met een stage in 2005. Nu werkt hij naast zijn studie verder aan het onderzoek van Alterra.

‘Ik onderzoek het verband tussen het aantal eieren en het gewicht van rotganzen. Gedurende de drie maanden dat het in Siberië ijsvrij is, vliegen deze ganzen naar de kust, leggen daar hun eieren en brengen hun kuikens groot. Het idee is dat de dieren een afweging maken over het aantal eieren dat ze leggen. Hoe meer eieren een gans legt, hoe groter de broedkans is. Maar het warm houden van al deze eieren kost ook energie. Als een gans vier eieren legt in plaats van zes zou het vrouwtje theoretisch minder vaak haar nest hoeven te verlaten om te eten. Dit is belangrijk omdat elke keer als ze het nest verlaat er een kans is dat de eieren worden opgegeten door meeuwen. Tijdens mijn stage observeerde ik vanuit een hutje de vogels. Ook moest ik de ganzen wegen. Daarvoor ving ik ze terwijl ze op hun nest zaten. Met een medeonderzoeker sleepte ik een net van twintig meter breed over de nesten en ving zo de dieren.

Met behulp van de data die ik in het veld heb verzameld, heb ik de basis gelegd voor een rekenmodel. Maar duidelijke verbanden heb ik nog niet gevonden. Er zitten ook nog veel beperkingen aan het model. Volgend jaar willen we met het onderzoeksteam weer terug om aanvullende data te verzamelen. Ik vind het fantastisch om in Siberië te zijn. Het is een grote weidse vlakte en verder niets. Er is geen tv, geen radio, alleen maar natuur, vogels en stilte. We woonden in barakken met houtkacheltjes. Omdat er geen bomen groeien, gebruikten we het hout dat aanspoelt vanuit Rusland. Elke zaterdag hadden we banjadag. Dan werd de kachel van de sauna opgestookt en gingen we om de beurt erin. Daarna namen we natuurlijk een duik in de zee. Eenmaal in het water vroeg ik me altijd even af waar ik aan was begonnen, maar al snel gaat je lichaam als een gek opwarmen en gloeien. Ik hou er van om mijn grenzen op te zoeken. Het kan er soms koud zijn met regen en harde wind, maar dat doet er niet toe. Het landschap en de rust zijn de ontberingen echt waard. Het is zeker niet de laatste keer dat ik er ben geweest.’ / Laurien Holtjer

Je kon er op wachten: een datingsite voor dierenliefhebbers. Op de website dier-en-mens.nl kunnen vrijgezellen op zoek naar een partner die past bij hun huisdier. Of naar een leuk huisdier waar ook nog een aardig baasje aan vastzit. Van het inschrijfgeld, twintig euro per jaar, gaat vijf euro naar de opvang van zwervdieren. Zo is het zeker dat je op de site alleen ware dierenliefhebbers treft.

Fruitvliegjes die hun eigen sekspartner kiezen, krijgen sterkere nakomelingen dan beestjes die worden uitgehuwelijkt. Dit blijkt uit Amerikaans onderzoek waarvoor een 'datingshow' voor de insecten werd georganiseerd. De helft van de vrouwtjes mocht paren met een partner naar keuze, de andere vliegjes werden opgezadeld met een mannetje waar ze weinig mee hadden. Hoe het zit met fruitvliegen die slecht kunnen kiezen weten we niet. Draaikonten werden uit de proef verwijderd. / GvM

PRIKBORD

prikbord@cereales.nl

VOOR JE MOOISTE FOTO, JE EERSTE VERHAAL, JE EIGEN CARTOON

LEGEROEFENING

De Wageningse Studenten Schietvereniging 'Transvaal' heeft deelgenomen aan oefening Starting Peacock, van het 45ste Pantser Infanterie Bataljon Regiment Infanterie Oranje Gelderland, het in Ermelo gelegerde moederregiment van de vereniging. Woensdag 7 februari vertrokken negen leden richting het Duitse Sennelager, waar zij tot zondag 11 februari te gast waren op een Britse basis. Op een in een witte deken gehuld slag-

veld vochten zij als oefenvijand tegen aanstormende pantservoertuigen met aan boord een overmacht aan goedge-trainde infanteristen. Ondanks hun on-overtreffbare zelfoverschatting delfden de Wageningse studenten na een korte doch verbeterde strijd helaas het onderspit. Na enkele dagen van participatie met de manschappen waarmee het 45ste bin-nenkort de vrede en veiligheid in de Af-ghaanse provincie Uruzghan zal gaan be-waren, gingen de studenten op zaterdag de competitie aan met andere militaire teams in de Parcours Militaire: een slo-

pende tocht door bos en veld waarbij on-derweg opdrachten vervuld dienden te worden. De Olympische Gedachte verge-tend gingen de Transvalers voor de winst! Deze paktten zij op een haar na. Na dit buitengewone vertoon van moed en doorzettingsvermogen was het tijd voor ontspanning en recreatie in skioord Winterberg, waar de vijf bussen met ne-gen Wageningse studenten en enkele honderden Nederlandse militairen een heuse bezettingsmacht leken. Na een pijnlijk vroeg ontbijt vertrokken onze helden de volgende dag weer rich-

ting de Stad van de Levenswetenschap-pen, moe maar met een arsenaal aan mooie herinneringen. Wij, het bestuur en de leden van de W.S.S. 'Transvaal', willen de officieren en manschappen van het 45ste PantfBat RIOG bedanken dat zij ons de mogelijkheid hebben geboden om deze oefening mee te maken. Wij wen-sen hen een succesvolle uitzending naar Uruzghan en een behouden thuiskomst.

Met weerbare groet,
Gerco Niezing
Secretaris W.S.S. 'Transvaal'

HANDEN AF VAN DE GROLSCHPOSTER

De keukens en gangen van studenten-complex de Haarweg in Wageningen krij-gen een fris verfje. Leuk, zou je denken. Maar op het internetforum WESP wordt heel wat afgeklaagd. Bewoners vinden de felle Idealiskleuren lelijk en mopperen over schilders die onverwacht voor de deur staan. Op de afdeling van Roderick moet bovendien de muurschildering van palmbomen en ondergaande zon eraan geloven. 'Terwijl die juist de hele ruimte sfeer geeft'. Afdeling 209 zit in hetzelfde schuitje. De bewoners hadden drie grote Grolschpos-ters aan de wand van de zitkamer ge-plakt. 'We kregen vaak complimentjes over onze gezellige afdeling,' zegt Christel. Maar terwijl Idealis zei dat de posters ge-spaard zouden worden, weigerde de huis-meester daaraan mee te werken. Een be-zwaarschrift haalde niks uit. 'We vonden het gek dat ons grote prikbord wel kon blij-ven hangen,' zegt Christel. 'Daar zouden ze gewoon omheen schilderen.' Bart Jan, die samen met zijn vriendin een combiwooning huurt, vindt alle kritiek maar 'storm in een glas water'. 'Ik ben allang blij dat er wat aan de Oostblok-uitstraling van

de Haarweg gedaan wordt. Bovendien wordt er maar één muur gekleurd; de an-dere drie worden wit.' Met de slechte com-municatie rond de onderhoudsbeurt valt het volgens hem ook wel mee. 'De huis-meester is nog langsgesproken om onduidelijkheden in de brief uit te leggen.' Idealis neemt de klachten van de bewo-ners serieus, zegt Barbara Heutink. Ze be-grijpt dat het vervelend is wanneer afbeel-dingen of pas geverfde muren worden overgeschilderd, maar onderhoud is nu eenmaal nodig, en eigen schilderijen zijn sowieso niet toegestaan. 'Alleen met bewoners van de combiwooningen kunnen we eventueel afspreken dat ze hun keu-ken zelf onderhouden.' Ergernis over schilders die onverwacht komen is onno-dig, zegt Heutink. 'Het is mogelijk om een afspraak te maken met de schilder.' Zo ver is het bij Sebastiaan Winter, woon-voorzitter van de Haarweg, echter niet ge-komen. 'Ik heb de schilders laten weten dat ze geen toegang tot mijn woning krij-gen.' Christel van 209 heeft een andere oplossing. 'We schrijven een brief naar Grolsch om te kijken of we nog zo'n grote poster kunnen krijgen.' / Richard Esser

